

Š U M C

GLASILO OBČINE MEŽICA
Junij 2016

XLV. številka / XIV. leto

BESEDA UREDNICE	2
UVOD	3
INVESTICIJE OBČINE MEŽICA DO KONCA MESECA MAJA	4
VOŠČILA - STAROSTNIKI	5
PRAVNI NASVET: DEDOVANJE IN PRODAJA KMETIJSKIH ZEMLJIŠČ	5
OGLASNO SPOROČILO	7
NAŠE GOSPODARSTVO	8
V GEOPARKU BAKONY – BALATON NA MADŽARSKEM	9
OČISTIMO MEŽICO 2016	12
ORGANIZACIJA SIL ZA ZAŠČITO IN REŠEVANJE V OBČINI MEŽICA	12
OSNOVNA ŠOLA: MÖDERNDORFERJEVA ZNAČKA	15
OSNOVNA ŠOLA: PRIIGRALE SMO SI ZMAGO	16
OSNOVNA ŠOLA: SODELOVANJE Z GEOPARKOM KARAVANKE	16
OSNOVNA ŠOLA: SKUPAJ NAM GRE LAŽJE!	17
OSNOVNA ŠOLA: SODELOVANJE S PODKLOŠTROM	17
OSNOVNA ŠOLA: ISKRICE ŽELJA	17
OSNOVNA ŠOLA: DOBRODELNO »KAFETKANJE« V MEŽICI	18
OSNOVNA ŠOLA: ŠOLA NEKOČ IN DANES	19
VRTEC: BIBA LEZE, BIBA GRE	19
VRTEC: OTROŠKA FOLKLORNA SKUPINA »ŠLEKA PAC« IZ VRTCA MEŽICA	20
VRTEC: KJE SO NAŠLE SVOJ NOVI DOM LUTKE SUPER BIC?	21
VRTEC: GREMO NA ŠPRANCIR	21
VRTEC: ŽIVIMO ZDRAVO ZA ZABAVO	22
VRTEC: TABOR NA PECI	22
TRESKA: 11. JAVNO BRANJE POEZIJE OB SVETOVNEM DNEVU POEZIJE	23
TRESKA: PREDSTAVITEV LITERARNEGA ZBORNIKA KD LITERATOV MD	24
POKLON PESNIKU DOMAČINU	24
HERMANU VOGLU OB ODKRITJU SPOMENIKA V MEŽICI	25
STATISTIČNO POROČILO DU MEŽICA ZA LETO 2015	26
OBČINA MEŽICA USTANAVLJA DRUŠTVO MEDGENERACIJSKI CENTER MEŽICA	29
PRIJAZNI SOSEDE TUDI V LETU 2016	29
60 LET – GLASBENA ŠOLA RAVNE NA KOROŠKEM	30
115. LET PIHALNEGA ORKESTRA RUDNIKA MEŽICA	31
ZE VELIKEGA TRAVNA JE ROŽNIK CVETEL	32
ZNANI MEŽIČARJI: AJDA VASLE	34
MEŽIČARJI OD TU IN TAM: BOŠTJAN ZMAGAJ	36
VITA ČEH – MEŽIŠKA GIMNASTIČARKA	38
OTROŠKO IN VETERANSKO EVROPSKO PRVENSTVO JKA KARATEJA	39
PROGRAM ZDRAVA SKUPNOST	40
ZA ZDRAVJE: NASILJE V DRUŽINI	42

Beseda urednice

Drage bralke in bralci.

Kot urednico občinskega glasila Šumc me ob povzemanju številke, ki je pred vami, navdaja ponos ob številnih dogodkih, ki so se odvili v našem kraju, pa tudi ob sposobnostih, ki jih imajo naši sokrajani, da take dogodke, dosežke in sledi ustvarijo.

Kot nekdanjo učenko Osnovne šole Franca Pasterka Lenarta me veseli novost, ki jo uvaja jo na danes Osnovni šoli Mežica – Möderndorferjeva značka za zelo uspešne osnovnošolce. Kot glasbeno navdušenko me navdihujejo koncerti, ki smo jim bili priča v preteklih dneh in tednih. O marsikaterem se bo še dolgo govorilo. Tudi vsi kulturni dogodki drugačne vrste so pohvale vredni. Da ne govorim o uspehih naših športnikov na široki paleti različnih področij.

Kot mama tri-in-pol-letnice se veselim naslednjega leta vrtca, ko tudi v zapisih v tem časopisu vidim, kaj vse v našem vrtcu in šoli počnejo.

Ne bom rekla, da komaj čakam, da se kot enkrat-v-daljni-prihodnosti-upokojenka upokojim, ampak Društvo upokojencev Mežica prav gotovo ne sedi križem rok in aktivno soustvarja utrip našega kraja.

Kot lastnica precejšnje sposobnosti najti dobro v vsem se nasmejim ob dejstvu, da nam vreme spet kaže sredinca in že kujem načrte, kako ga ukaniti in se odpreti novemu, dobremu, navdihujočemu.

Najprej pa bom odprla naslednje strani še toplega občinskega časopisa, ki mi, kot njegovi soustvarjalki, diši skoraj kot sveže žemljice. Naj bo lepo in dišeče tudi vaše poletje.

Jerneja Vertačnik

SPOŠTOVANE OBČANKE IN OBČANI,

tromesečje je naokoli in pred vami je nova, tokrat že 45. številka občinskega glasila Šumc, v kateri vam podajamo veliko novega in zanimivega branja iz življenja v naši Občini Mežica.

Veseli nas, da je gradiva prav za vsako številko našega glasila dovolj, kar zgovorno priča o tem, da se v občini veliko dogaja in da vse to pridno spremljamo in zapisujemo. Zavedamo se, da je to tudi svojevrstna promocija občine in nas samih v širšem okolju, zatoorej si bomo tudi še naprej prizadevali, da bo glasilo Šumc dober glasnik naše občine tudi v prihodnje.

Občina Mežica tudi letos v sodelovanju z društvi pripravlja dogajanja v sklopu projekta Mežiško poletje 2016, kjer se bo za vsakega občana našla kakšna zanimiva prireditev. Po vseh deževnih dnevih si želimo veliko lepega vremena, da bodo lahko organizatorji speljali dogodke, ki si eden za drugim sledijo v prihodnjih tednih. Zvrstili se bodo športni dogodki, glasbeni koncerti ter vsakoletna kulturna prireditev v počastitev praznika – dneva državnosti. Na njej bodo še zadnjič pred poletnimi počitnicami zapeli člani in članice prav vseh pevskih zborov, predstavili se bodo plesalke in plesalci naše folklorne skupine ter ostali glasbeniki. Vabimo vas, da se dogodkov udeležite v čim večjem številu, saj bo prav vaša udeležba najboljša potrditev dobrega dela naših društev in pohvala in zahvala za njihovo prizadevnost.

Spoštovane občanke in občani, državljanke in državljani, iskreno vam čestitam ob državnem prazniku 25. juniju – dnevu državnosti. Letos ga še posebej skrbno obeležujemo, saj mineva natanko 25 let od vzpostavitve neodvisne Republike Slovenije. Po vsem, kar smo skupaj preživeli v tej državi, je prav, da se ob jubileju bolj kot v preteklost zazremo v našo prihodnost. Da ne delamo analiz, kaj je šlo narobe, kdo je kriv in kaj nas razdvaja. Vsem nam želim jasnega in iskrenega pogleda v prihodnost ter svežega in optimističnega razmišljanja o tem, kaj lahko in moramo storiti, da nam bo šlo bolje.

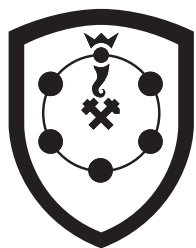
Vse dobro vam želim,
župan
Dušan Krebel

Spoštovane občanke in občani,

OB SKORAJŠNJEM
SLOVENSKEM DRŽAVNEM
PRAZNIKU, DNEVU
DRŽAVNOSTI, VAM
ISKRENO ČESTITAM
IN ŽELIM PRIJETNO
PRAZNOVANJE.

Župan Občine Mežica
Dušan Krebel

Investicije

Občina Mežica je že začela izvajati v proračunu potrjene investicije. Do konca meseca maja so bile dokončane naslednje:

Obnovljena fontana na Trgu svobode

Obnovili smo fontano na Trgu svobode, ki nam ni bila več v ponos, saj je bil kamen povsem uničen in je bila nujno potrebna celovite obnove. Po celotni površini fontane je sedaj nov kamen granit. Izgled Trga svobode, ki predstavlja tudi vstopno točko v urbano mestno jedro, bo nedvomno bolj všečen.

Cesta mimo kmetije Prasenc

V sklopu programa sanacije Mežiške doline smo asfaltno **preplastili dva odseka cest mimo kmetij Presenc in Pikavat**. Prioriteto za oba odseka mimo kmetij je določila Komisija za kmetijstvo in gozdarstvo Občine Mežica.

Kmatija Pikavat

Komisija za kmetijstvo in gozdarstvo Občine Mežica je sprejela sklep, s katerim je določila, da se v občini **s tablam označijo kmetije**. Na podlagi izdelanega seznama kmetij so se le te enotno označile. Postavljene so bile table k posamičnim kmetijam pa tudi skupne table z navedbo vseh kmetij na določenem območju. Po ureditvi neprometne signalizacije v občini je sedaj enotno urejeno tudi označevanje kmetij na lokalnih in gozdnih cestah.

Enotno urejen Ekološki otok

Občina Mežica je v lanskem letu začela celovito in enotno urejati **ekološke otoke** v občini, letos pa sta bila v okviru projekta izvedena še dva ekološka otoka na Prežihovi ulici in Leški cesti. Obstoječi ekološki otoki so zasnovani tako, da se zlijejo z okolico, olepšajo javni prostor, hkrati pa diskretno skrijejo zabojnike za odloženo surovino. Lična ureditev je izjemno funkcionalna, hkrati pa s svojim všečnim izgledom nadgradi in dopolni prostor. Različna tekstura lesenih površin in njihova neenakomerna obarvanost se zgledujeta po starih rudarskih vozičkih, katerih ohišje je bilo prav tako neenakomerno obarvano. Trenutno je v občini urejenih osem ekoloških otokov in sicer na Poleni, Lenartovi ulici, v Senčni vasi, na Gosposvetki ulici, Leški cesti, Marholčah in dva na Prežihovi ulici.

ČESTITKE

V imenu občanov Mežice in v svojem imenu
ISKRENE ČESTITKE vsem starostnikom.

župan

Dušan Krebel

90 let in več

IVANKA PLEŠNIK
ZOFIJA GAVEZ
MARIJA PODOJSTERŠEK
FRIDERIK ŠUŠEL
LJUDMILA KOPMAJER
ROZINA FORSTNER
LADISLAVA VERBOTEN
MILKA KUCHAR

85 let

ANTONIJA VESELKO
IVANA TRDINA
IVAN VERŠNIK

DEDOVANJE IN PRODAJA KMETIJSKIH ZEMLJIŠČ

Samo mesto Mežica z vseh strani obdajajo večje ali manjše kmetije, zato naj bo danes nekaj besed namenjenih temu, kako je možno prodati kmetijsko zemljišče ter kako se kmetije dedujejo. Pri tem pa je potrebno najprej opozoriti na dejstvo, da je potrebno tako pri prodaji kot dedovanju ločiti zaščiteno kmetijo, ter kmetijo, ki nima statusa zaščitene kmetije.

Določene kmetije v Sloveniji so zaščitene z namenom ohranitve njihove celovitosti in preprečevanja drobitve. Z zaščito se prepreči predvsem razprodaja zemljišč in kmetije tako ne izgubijo svoje prvotne funkcije, medtem ko se lahko kmetija, ki nima statusa zaščitene kmetije, proda ali razdeli med dediči tudi drugače, oziroma majhna kmetija, ki ne uživa statusa zaščite, se lahko razdrobi.

Kmetija, ki ni zaščitena, pa se prav tako kot ostale nepremičnine deduje v skladu z zakonom o dedovanju.

Dedovanje zaščitene kmetije pa ureja Zakon o dedovanju kmetijskih gospodarstev (1995). Zakon ureja posebnosti

pri dedovanju zaščitene kmetije, in sicer kot je navedeno v zakonu, se s tem preprečuje drobitev zaščitene kmetije kot kmetijskih oziroma kmetijsko-gozdarskih gospodarskih enot, dedičem pa se omogoča prevzem pod pogoji, ki ga preveč ne obremenjujejo in ustvarjajo možnosti za krepitev gospodarske, socialne in ekološke funkcije zaščitene kmetije.

Po tem zakonu je zaščitena kmetija kmetijska oziroma kmetijsko-gozdarska gospodarska enota, ki je v lasti ene fizične osebe ali lasti, solasti ali skupni lasti zakonskega para, ali v solasti enega od staršev in otroka ali posvojenca oziroma njegovega potomca. Obsegati mora najmanj 5 ha in ne več kot 100 ha primerljive kmetijske površine (1 ha

njiv ali vrtov, 2 ha travnikov ali ekstenzivnih sadovnjakov, pašnikov ali 0,25 ha plantažnih trajnih nasadov, oziroma nasadov trajnih rastlin na njivskih površinah, pokritih površin v vrtnarstvu, pri pridelavi jagod ali jagodičevja, pridelava gob ali 8 ha gozda).

Zaščitena kmetija obsega celotno gospodarstvo, ki se rabi za redno kmetijsko oziroma gozdarsko proizvodnjo ter z njima povezane dejavnosti. V zaščiteno kmetijo spadajo kmetijska zemljišča, gospodarska in stanovanjska poslopja skupaj s funkcionalnimi zemljišči, kmetijske priprave, orodja, živina, s kmetijo povezane služnosti in njim podobne pravice. K zaščiteni kmetiji spadajo tudi dejavnosti, ki jih lastnik izvaja na kmetijskem gospodarstvu, če tudi ne

predstavljajo glavne dejavnosti in jih ni mogoče ločiti od celotne kmetije ali pa bi bila njihova ločitev ekonomsko nesprejemljiva. Pri prenosu zaščitene kmetije se prevzamejo tudi vse terjatve in dolгови.

V primeru, da je zaščitena kmetija v lasti enega lastnika in ima kmetija več sodedičev istega dednega reda, potem se deduje pod posebnimi pogoji, ki jih določa zakon o dedovanju kmetijskih gospodarstev.

Če je lastnik zaščitene kmetije ena oseba in je po njegovi smrti več sodedičev, ZDKG določa da kmetijo deduje tisti zakoniti dedič, ki ima namen obdelovati kmetijska zemljišča in ga za to spora-
zumno izberejo vsi dediči. ZDKG pa določa drugačno dedovanje v primeru, če se dediči glede dedovanja ne sporazumejo. Kmetijo, ki je v lasti, solasti ali skupni lasti zakonskega para, deduje preživeli zakonec. ZDKG drugače določa dedovanje zaščitene kmetije v primeru, da zakonca umreta hkrati. Če je bila zaščitena kmetija v solasti enega od staršev, otroka ali posvojenca oziroma njegovega potomca, je dedič zaščitene kmetije preživeli solastnik in mora imeti zakonsko dedno pravico. Drugače možnosti dedovanja določa ZDKG, če dedovanje v določenem primeru ni mogoče. Zaščitena kmetija se sme razdeliti po fizičnih delih le v primeru, če ni dediča, ki bi izpolnjeval pogoje, kot jih določa Zakon o dedovanju kmetijskih gospodarstev. **Le v tem primeru zaščiteno kmetijo dedujejo vsi dediči v skladu s splošnimi predpisi o dedovanju.**

Kmetijo pa je mogoče za časa življenja lastnika tudi prodati, ampak je tudi pri tem kar nekaj omejitev, saj se tudi tukaj zasleduje interes, zaradi katerega so kmetije zaščitene. Zaščitene kmetije je praviloma mogoče prodati le kot celoto, seveda pa tudi tu obstajajo izjeme. Zaščitena kmetija se v prometu ne sme deliti, razen v naslednjih primerih:

- če se povečuje, zaokrožuje obstoječa zaščitena kmetija ali nastaja nova zaščitena kmetija;
- če se na ta način povečuje ali zaokrožuje druga kmetija oziroma se povečuje ali zaokrožuje kmetijsko zemljišče, ki je v lasti kmetijske

organizacije ali samostojnega podjetnika posameznika;

- če se odtujijo stavbna zemljišča;
- če se odtujijo zemljišča, ki se jih po predpisih o dedovanju kmetijskih gospodarstev sme nakloniti z oporoko;
- če pridobi lastninsko pravico na zaščiteni kmetiji Republika Slovenija oziroma občina;
- če lastnik poveča ali vzpostavi solastninski delež na zaščiteni kmetiji v korist solastnika, zakonca ali zunajzakonskega partnerja, potomca, posvojenca ali njegovega potomca tako, da zaščitena kmetija še naprej izpolnjuje pogoje po predpisih o dedovanju kmetijskih gospodarstev.

Pri prodaji kmetijskih zemljišč pa je potrebno poleg tega, ali je kmetija zaščitena ali ne, paziti tudi na druge posebnosti, ki veljajo za prodajo kmetijskih zemljišč. Lastnik sicer razpolaga s svojo nepremičnino, vendar mora pri prodaji kmetijskega zemljišča, gozda ali kmetije upoštevati postopek prodaje teh zemljišč, ki ga ureja Zakon o kmetijskih zemljiščih. Zemljišča, ki so naprodaj, so objavljena na oglasnih deskah upravnih enot in na državnem portalu eUprava. Ob podatkih o zemljiščih, ki so naprodaj, pa mora biti navedena tudi cena zemljišč.

Kdor želi kupiti naprodaj dano kmetijsko zemljišče, kmetijo ali gozd, mora v roku 30 dni od dneva, ko je bila ponudba objavljena na oglasni deski upravne enote, dati pisno izjavo o sprejemu ponudbe, ki jo pošlje priporočeno upravni enoti. Na upravno enoto se lahko izjavo o sprejemu ponudbe vloži tudi neposredno.

Kadar pa fizična ali pravna oseba sklene pravni posel z lastnikom nepremičnine, le-ta poda vlogo za odobritev pravnega posla. Vloga se vloži pri upravni enoti, na območju katere leži nepremičnina oziroma njen pretežni del. Vloga za odobritev pravnega posla se vloži najpozneje v tridesetih dneh po poteku tridesetdnevnega roka za objavo ponudbe na oglasni deski upravne enote. Vlogi je treba priložiti sklenjeno pogodbo o pravnem poslu, razen v primeru kupne pogodbe, če ta še ni sklenjena v pisni obliki.

Pri prodaji kmetijskih zemljišč pa je posebnost tudi, da pri nakupu kmetijskega zemljišča, gozda ali kmetije, če ni glede

kmetijskega zemljišča, gozda ali kmetije z drugimi zakoni določeno drugače, lahko uveljavljajo predkupno pravico predkupni upravičenci po naslednjem vrstnem redu:

1. solastnik;
2. kmet, katerega zemljišče, ki ga ima v lasti, meji na zemljišče, ki je naprodaj;
3. zakupnik zemljišča, ki je naprodaj;
4. drug kmet;
5. kmetijska organizacija ali samostojni podjetnik posameznik, ki jima je zemljišče ali kmetija potrebna za opravljanje kmetijske oziroma gozdarske dejavnosti;
6. Sklad kmetijskih zemljišč in gozdov Republike Slovenije za Republiko Slovenijo.

Ob enakih pogojih se med kmeti, uvrščenimi na isto mesto v skladu s prejšnjim odstavkom, pravico do nakupa določi po naslednjem vrstnem redu:

1. kmet, ki mu kmetijska dejavnost pomeni edino ali glavno dejavnost;
2. kmet, ki zemljišče sam obdeluje;
3. kmet, ki ga določi prodajalec, razen v primeru, ko gre za prodajo kmetijskega zemljišča, gozda ali kmetije, ki je stvarno premoženje države in mora prodajalec določiti kmeta na podlagi metode javne dražbe.

Če nihče od predkupnih upravičencev ne uveljavlja predkupne pravice, lahko prodajalec proda kmetijsko zemljišče vsakomur, ki je sprejel ponudbo pravočasno in na način, predpisan s tem zakonom, če sklenjeno pogodbo odobri upravna enota.

Upravna enota odobri ali zavrne odobritev pravnega posla z odločbo. Stranke v postopku odobritve so pogodbene stranke in vsi, ki so sprejeli ponudbo v skladu s tem zakonom in so v predpisanim roku vložili vlogo za odobritev pravnega posla.

Ob vseh izpolnjenih predpostavkah, prejetem potrdilu o namenski rabi, izdani odločbi o odobritvi pravnega posla in notarsko overjeni listini je nato pravni posle veljavno sklenjen.

**Odvetnica
Janja Podričnik**

NLB Poslovalnica Mežica

Poznate novosti v ponudbi NLB?

• Vita Tujina

Zavarovanje, ki krije stroške nujne zdravniške oskrbe in prevoza ter medicinsko asistenco v slovenskem jeziku v primeru bolezni ali poškodbe v tujini.

• Vita Nezgoda

Največ nezgod se zgodi doma, v prostem času, prometu ali na delovnem mestu. Njene posledice lahko v veliki meri vplivajo tudi na vaše finančno stanje. Za tiste, ki svojo finančno varnost neradi prepuščate naključju, je na voljo NLB Vita Nezgoda.

• Zavarovanje za avto in dom – novi paketni popusti

Izberete lahko paket ali si sestavite avtomobilsko zavarovanje po meri.

• NLB Predplačniška kartica in nalepka NFC

Posebnost kartice je, da imetnik porabi le toliko, kot nanjo naloži. Primerna je tudi za najstnike z žepnino, spletne nakupe itd. Od ostalih predplačniških kartic na slovenskem trgu jo loči prav posebna nalepka NFC. Nalepke jo lahko npr. na mobilni telefon in si privoščite kavo ali kosilo brez nadležnega prenašanja denarnice.

* Z enim identifikacijskim elementom.

** Znižani stroški odobritve kredita ne morejo biti nižji, kot so predvideni skladno z NLB Tarifo. Kredit vam odobrimo, če ste kreditno sposobni in izpolnujete druge pogoje za pridobitev kredita.

• NLB Krediti. Ugodne spremenljive in nespremenljive obrestne mere

Z NLB Kreditom lahko pokrijete celotno investicijo nakupa nepremičnine. Preverite individualno ponudbo pri kreditnem svetovalcu.

• NLB Mobilni svetovalci

S 1. 1. 2016 naša mobilna ekipa pride tudi na dom ali kamorkoli jo povabite. Pokličite nas na telefonsko številko 080 1002 ali pišite na mobilni.svetovalci@nlb.si in se dogovorite za sestanek.

Postanite naša stranka!

Še ne prejimate plače na NLB Osební račun? Začnite in izkoristite ugodnosti NLB Start.

NLB Start

Ponudba NLB Start je pisana na kožo vsem, ki potrebujete osnovne storitve za upravljanje denarja. V NLB Startu boste dobili:

NLB Klasični račun
1 leto vodenja računa
0 €

NLB Klik ali Klikin
pristopnina
0 €

SMS-Alarm
o uporabi kartice
6 mesecev
0 €

NLB Visa ali
NLB MasterCard
1. leto članarina
0 €

Dodatne ugodnosti

Na vašo željo lahko v NLB Start vključimo še:

- **brezplačen motiv** po želji na novoizdani NLB Plačilni kartici (BA Maestro, MasterCard ali Visa);
- **telefonsko banko** NLB Teledom brez pristopnine;
- **50 % popusta** na stroške odobritve kredita** (v obdobju 1 leta od sklenitve ponudbe NLB Start).

Za vse, ki od banke pričakujete več in imate višje prilive, smo pripravili ponudbo NLB Premium start, ki vam jo bo z veseljem predstavil naš finančni svetovalec.

Vabljeni v NLB Poslovalnico Mežica, Trg svobode 16, Mežica. Poslovni čas: 8.30 - 13.00 in 15.00 - 17.00.

Naše gospodarstvo

Poročil o našem gospodarstvu v tem časopisu ne objavljamo ravno pogosto, lažje pišemo o bolj lahkotnih temah in zanimivih dogodkih. Pa vendar je gospodarstvo, razumljeno kot delo, ki nam pomeni vir za preživetje, še vedno naša najpomembnejša dejavnost.

Po ustaljenem redu naše gospodarske družbe in druge pravne osebe v prvih mesecih leta izdelajo obračune in bilance o poslovanju v preteklem letu, ki jih – v skladu s predpisi – predloži-jo ustanovi AJPES - Agenciji RS za javnopravne evidence in storitve. AJPES je v maju objavil poročilo o poslovanju pravnih oseb s področja gospodarstva*, iz katerega povzemam nekaj podatkov o gospodarstvu v naši regiji in v občinah Mežica in Črna na Koroškem.

Pravne osebe s področja gospodarstva so gospodarske družbe, samostojni podjetniki in zadruge.

Poročila o poslovanju za

leto 2015 je v Koroški regiji predložilo 1223 gospodarskih družb, v katerih je bilo zaposlenih 11837 ljudi. V letu 2015 je bilo na novo ustanovljenih 65 družb, s poslovanjem je prenehalo 36 družb, začelih je bilo 15 stečajnih postopkov. Poslovanje gospodarskih družb, ki so predložile podatke za leto 2015, je bilo uspešnejše, kot v letu 2014. Prihodki teh družb so znašali 1.756 milijonov EUR, od leta 2011 dalje je vsota prihodkov gospodarskih družb zelo stabilna. Več kot polovico prihodkov družbe pridobijo s prodajo svojih izdelkov in storitev na tujih trgih. Neto čisti dobiček družb je v letu

2015 znašal 66 milijonov EUR, kar pomeni 81% več kot leta 2014.

Stroški dela – torej plače delavcev in s plačami povezani prispevki in izdatki – v poslovnih obračunih gospodarskih družb predstavljajo okoli 17% delež, oziroma v denarju 285 milijonov EUR. Glede na velikost je med gospodarskimi družbami v Koroški regiji največ zelo majhnih – mikro družb, in sicer 1113, kjer je zaposlenih 3230 delavcev, torej povprečno le 3 delavci. Te družbe so ustvarile 21% delež prihodkov vseh družb, od tega eno tretjino od prodaje svojih izdelkov in storitev na tuje trge.

Majhnih in srednjih družb je bilo 96. V teh družbah je bilo zaposlenih 5554 delavcev, povprečno torej okoli 60 delavcev, sicer pa od 30 do nekaj več kot 100 delavcev v eni družbi. Te družbe so skupaj ustvarile 655 milijonov EUR prihodkov, kar predstavlja 38% delež prihodkov vseh družb skupaj. Več kot polovico prihodkov so te družbe pridobile s prodajo izdelkov in storitev na tuje trge.

Velikih družb je bilo le 14, v njih je bilo zaposlenih 3035 delavcev. V skupnih prihodkih družb je bil njihov delež 41%. Skoraj 70% prihodkov ustvarijo te družbe s prodajo izdelkov in storitev na

tuje trge. Poročila o poslovanju za leto 2015 je predložilo 2199 samostojnih podjetnikov, pri katerih je bilo zaposlenih 1552 ljudi. Od leta 2011 se je število zaposlenih delavcev pri podjetnikih zmanjšalo za skoraj 200 ljudi, skupaj pa so v letu 2015 ustvarili 191 milijonov EUR prihodkov. Podjetniki so v velikem številu sposobni iz leta v leto vzdrževati in tudi

povečevati uspešnost svojega poslovanja. Okoli 280 podjetnikov, pri katerih je bilo zaposlenih 97 delavcev, pa je izkazalo poslovno izgubo. Vsekakor pa se s podjetništvom v naši regiji kar pogumno spoprijemamo. V letu 2015 je svojo podjetniško dejavnost na novo prijavilo 379 podjetnikov, žal pa jih je tudi 349 prenehalo poslovati. Uvedenih je bilo 8 stečajnih postopkov.

Delež stroškov dela v poslovnih obračunih samostojnih podjetnikov je okoli 16%, v denarju pa je to okoli 27 milijonov EUR. Poročila o poslovanju na Koroškem je predložilo tudi 12 večinoma zelo majhnih zadrž, ki so ustvarile 36 milijonov EUR prihodkov, kar je za nekaj odstotkov manj kot v letu poprej. V zadržah je bilo zaposlenih 142 ljudi. 7 zadrž je v poslovnih ob-

računih izkazalo dobiček, 4 zadrž pa so bile poslovno manj uspešne. Iz omenjenega poročila AJPES so razvidni tudi podatki o gospodarstvu v občinah, ki jih bom povzela za občini Mežica in Črna. Poslovni podatki pravnih oseb so navedeni po sedežu družbe, vendar je poslovanje predvsem velikih družb pomembno za obe sosednji občini.

Nekaj podatkov o poslovanju gospodarskih družb v občinah Mežica in Črna na Koroškem

	Občina Mežica	Občina Črna na Kor.
Število družb	59	22
Število zaposlenih	1124	215
Prihodki družb (v EUR)	300.444.000	71.723.000
- od tega iz tujih trgov (v EUR)/delež	257.702.000/86%	11.698.000/16%

22 družb v občini Mežica in 7 družb v občini Črna je v letu 2015 v poslovnih obračunih izkazalo izgubo, preostale družbe so poslovale uspešno in so skupno izkazale 28.737.000 EUR dobička.

Skupni prihodki, ki jih s svojo dejavnostjo ustvarijo gospodarske družbe v občinah Mežica in Črna na Koroškem predstavljajo 22% vseh prihodkov gospodarskih družb v regiji, delež v dodani vrednosti je 16%, delež zapo-

slenih pa je 11%. Na osnovi tega razmerja je razvidno, da so prihodki in tudi dodana vrednost na zaposlenega v gospodarskih družbah v Mežici in Črni na Koroškem višji kot sicer v gospodarstvu v celotni Koroški regiji.

Nekaj podatkov o poslovanju samostojnih podjetnikov v občinah Mežica in Črna na Koroškem

	Občina Mežica	Občina Črna na Kor.
Število podjetnikov	96	68
Število zaposlenih	84	21
Prihodki podjetnikov (v EUR)	9.809.000	3.252.000

12 podjetnikov je v poslovnih obračunih izkazalo izgubo, ostali pa so v letu 2015 poslovali uspešno.

Ob velikem številu brezposelnih ljudi pri nas – in povsod po svetu – se postavlja vprašanje, ali nam gospodarstvo v opisanem obsegu in uspešnosti daje dovolj priložnosti za delo in zaslužek, torej za primerno perspek-

tivo bivanja v naših krajih. Morda bo v tem smislu v kateri od prihodnjih števil naše revije tudi kdo od mlajše generacije prispeval svoj komentar.

Vida Potočnik

AJPES – izpostava Velenje: INFORMACIJA o poslovanju gospodarskih družb, samostojnih podjetnikov in zadrž v Koroški regiji v letu 2015. Velenje, maj 2016.

V GEOPARKU BAKONY – BALATON NA MADŽARSKEM

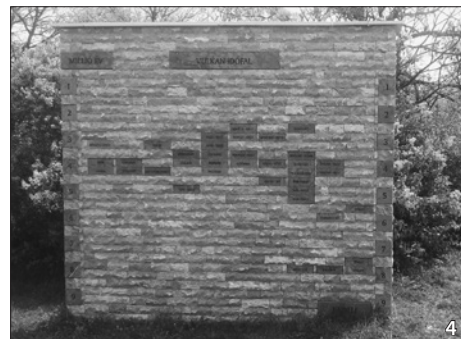
V aprilu sta Geopark Karavanke – Karawanken in Geopark Idrija organizirala dvodnevno strokovno ekskurzijo, in sicer v Geopark Bakony – Balaton na Madžarskem. Namen strokovne ekskurzije, ki je bila sofinancirana s strani slovenske nacionalne komisije za UNESCO, programa IGPP (*The International Geoscience and Geoparks Programme*), je bil predvsem spoznati, kako delujejo

drugi evropski geoparki, in krepi medsebojne vezi.

Geopark Bakony – Balaton se nahaja na zahodu Madžarske, v bližini Blatnega jezera. Območje geoparka se razprostira na površini 3200 km² in vključuje gorove Bakony ter Balatonsko višavje.

Geoparki so območja z izjemno geološko dediščino, ki so prepoznana

zaradi izstopajočega znanstvenega, ekološkega in kulturnega pomena na nacionalni ali mednarodni ravni. Geoparki iz različnih držav se združujejo v mreže geoparkov, s krovno organizacijo Global Geoparks Network (GGN), ki deluje pod okriljem organizacije UNESCO. Geopark Bakony – Balaton je član GGN od leta 2012, del te eminentne mreže geoparkov pa sta od leta 2013 tudi prvi slovenski čezmejni geopark Kara-

1: Udeleženci strokovne ekskurzije; 2: Razgledni stolp Kossuth; 3: Stone map; 4: Volcano time wall; 5: Polotok Tihany – Zunanje jezero (Külső-tó);

vanke – Karawanken in Geopark Idrija. Poleg Geoparka Bakony – Balaton je na Madžarskem še Geopark Novohrad – Nógrád, ki se nahaja na meji s Slovaško in je član GGN od leta 2010.

Petra kamninska sestava Geoparka Bakony – Balaton priča o izjemni geološki zgodovini območja – vse od najstarejših metamorfnih kamnin, starih okoli 500 milijonov let do rdečih permskih peščenjakov in triasnih karbonatnih kamnin z bogato fosilno favno, ki jo predstavljajo amoniti, brahiopodi, morske lilije idr.. Velik pečat na tem območju je zagotovo pustila dokaj mlada vulkanska aktivnost, ki se je začela pred približno 8 milijoni leti in končala 2,5 milijonov let nazaj, posledica katere je današnja edinstvena oblikovanost površja.

Ena izmed bolj obiskanih turističnih destinacij v Geoparku Bakony – Balaton je Kossuth razgledni stolp na vrhu hriba Halom, blizu vasi Mencshely, s prekrasnim razgledom na Blatno jezero, vinograde in ostalo okolico. Nedaleč od razglednega stolpa se nahaja nekdanji kamnolom bazalta, ki je bil odprt v 30. letih prejšnjega stoletja. Hrib Halom je nastal kot posledica vulkanske aktivno-

sti pred približno 4 milijoni leti. Posebnost tega vulkana je njegova večfazna aktivnost, dokazi katere so bili odkriti med izkoriščanjem bazalta. Omenjene faze vulkana so na Halom hribu interpretirane s štirimi različnimi kamninskimi modeli, poleg tega pa si z vrha razglednega stolpa lahko ogledamo še 30-metrski »kamniti zemljevid« (*stone map*) s prikazanim obrisom Blatnega jezera, lokacijami vseh ugaslih vulkanov v bližini ter njihovo časovno zaporedje (*volcano time wall*).

Sledil je ogled Tihany-a, zgodovinskega naselja, ki se nahaja na istoimenskem polotoku, na severni obali Blatnega jezera. Naselje je izredno pomembno, saj hrani prve zapise v madžarskem jeziku oziroma ustanovno listino benediktinske opatije Tihany, ki je napisana v latinščini in vključuje okoli 100 najstarejših madžarskih besed. Posebnost polotoka Tihany sta dve manjši jezera, nastali v nekdanjih vulkanskih kraterjih – Notranje (*Belső-tó*) in Zunanje (*Külső-tó*). Zunanje jezero je primer uspešne revitalizacije oziroma obnovitve življenjskega okolja in ponovne vzpostavitve ekološkega ravnovesja – kot posledica živinoreje, ki je bila glavna dejavnost

prebivalcev polotoka Tihany, se je jezero v preteklosti skoraj izsušilo. V začetku 19. stoletja je namreč bil izkopen kanal, po katerem je voda iz Zunanjega jezera odtekala neposredno v Blatno jezero; izsušena območja so nato ljudje uporabljali kot travnike. Leta 1970 so pričeli s sanacijo jezera – omenjeni centralni kanal so zajezili. Območje Zunanjega jezera danes ponovno privlači ogromno število različnih vrst ptic, poleg tega pa nudi zavetje številnim insketom, ribam, dvoživkam in plazilcem.

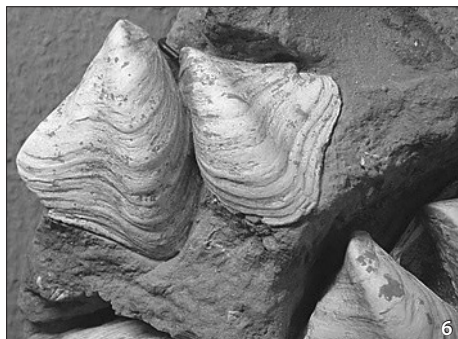
Madžarska zgodovina je izjemno bogata z legendami – skoraj vsaka vas oziroma mesto ima svojo in tudi naselje Tihany ni izjema. Ta govori o nemi princeski, ki je živela na polotoku in katere lepoto so občudovali daleč naokrog. Imela je čredo koz z zlatimi kožuhi, s katerimi se je sprehajala po hribih Tihany-a. Nekega dne jo je kralj prosil za vrč kozjega mleka, da bi z njim pozdravil svojega bolnega sina. V zameno ji je obljubil glas. Mladi princ si je s pomočjo kozjega mleka hitro opomogel. Neizmerno se je zaljubil v princesko, žal pa ga je ta kruto zavrnila. Princ je kmalu od žalosti umrl. In ker je bil kralj zaradi tega zelo jezen, je princesko prekel in zaprl

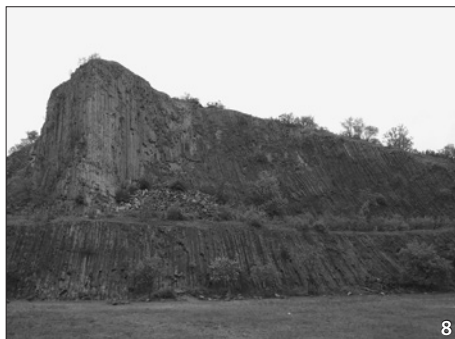
5

7

6

8

9

6: Ostanke školjke *Congeria unguiculaprae* (publicer.hu); 7: Predstavitev in degustacija domačih izdelkov; 8: Bazalti s stebrastim krojenjem (Hegyestű); 9: Bazalt z vključki premoga; 10: Sea of stone; 11: Čolnarjenje po podzemnem jezeru Tapolca

v skalo. Koze z zlatimi kožuhi so ostale same, se izgubile in utonile v Blatnem jezeru. Za njimi so ostali le parklji*, ki jih lahko še danes najdemo na obalah Blatnega jezera.

Geopark Bakony – Balaton se izjemno uspešno povezuje z lokalnimi partnerji in prebivalci; na polotoku Tihany smo obiskali center za obiskovalce *Lavender house* (*Levendula Ház*), kjer izdelujejo in prodajajo izdelke iz sivke, gospa Ildikó Győri pa nam je pripravila degustacijo svojih prehrabnenih izdelkov.

Drugi dan strokovne ekskurzije smo pričeli z ogledom geološko izjemno zanimive lokacije Hegyestű, blizu vasi Monoszló. Tu izdanjajo okoli 8 milijonov let stari bazalti s stebrastim ali prizmatskim krojenjem. Bazaltni stebri imajo obliko pravilnega šestkotnika in so nastali med ohlajanjem lave. Njihov nastanek je podoben nastanku izsušitvenih razpok v blatu; lava se namreč pri ohlajanju krči, lomi in pri tem nastajajo razpoke – pri enakomernem ohlajanju z vseh strani nastajajo geometrijsko pravilne oblike, najpogostejše šest- in petkotniki. Obisk lokacije Hegyestű dodatno

popestri zelo raznolika zbirka kamnin širše Transdanubijske regije oziroma zahodne Madžarske (*Transdanubian Regional Stone Park*), med katerimi najbolj očara primer bazalta z vključki premoga.

Geotočko Sea of Stones predstavlja kremenovi peščenjaki/konglomerati, ki so jih v preteklosti uporabljali za mlinske kamne. Pestra oblika površja je posledica tako imenovane selektivne erozije – kremenovi peščenjaki/konglomerati so namreč veliko bolj odporni na erozijo, kot so bile zgoraj ležeče nevezane plasti.

Strokovno ekskurzijo smo zaključili z ogledom Tapolce. Več kot 9 km dolg jamski sistem, s podzemnim jezerom, se nahaja 15–20 m pod površino istoimenskega mesta. Odkrit je bil povsem po naključju leta 1903 med izkopavanjem vodnjaka, za javnost pa je bil odprt deset let kasneje. Jamski sistem je nastal v miocenskih apnencih, katerih starost je okoli 13,5 milijonov let. Temperatura zraka in vode znaša 20 °C, kar je posledica mešanja hladne kraške vode s termalno, ki ima približno 40 °C. Jamski sistem je sicer brez kapnikov, saj plast

gline nad apnenci preprečuje pronicanje vode s površja.

Najpomembnejši predstavnik jamskega življenja je *Phoxinus phoxinus* (pisanec), majhna – okoli 10 cm velika riba. Zaradi izjemne geološke, geomorfološke, hidrološke in biološke pomembnosti je bil jamski sistem prvič zaščiten že leta 1942 (pred uvedbo splošne zaščite jam leta 1961), vse od leta 1982 pa spada med najbolj strogo varovana območja na Madžarskem. Zaradi konstantne temperature 20 °C in skoraj 100 % vlažnosti del jamskega sistema danes uporablja mestna bolnišnica za zdravljenje dihalnih obolenj (speleoterapija), po podzemnem jezeru pa se obiskovalci lahko popeljejo tudi s čolni. Pred vstopom v jamski sistem si je mogoče ogledati nov infocenter, odprt januarja 2015. Slednji je eden izmed najbolj obiskanih turističnih lokacij v Geoparku Bakony-Balaton; v lanskem letu si ga je namreč ogledalo preko 150.000 ljudi. Razstava *Wonderful Karst*, s 3D fotografijami in filmom popelje obiskovalce v čudoviti podzemni svet – tudi slovenski!

Darja Komar, Suzana Fajmut Štruel – Geopark Karavanke

* Fosilni ostanke školjke *Congeria unguiculaprae*

Očistimo Mežico 2016

Letos nam je pri izvedbi čistilne akcije Očistimo Mežico 2016 malo ponagajalo vreme, kajti na prvotno predviden datum je bilo slabo in smo bili primorani čistilno akcijo prestaviti za teden dni – na soboto, 16. 4. 2016.

Dobili smo se ob 8.30 pred Narodnim domom, kjer smo razdelili vrečke in rokavice, nato pa so se prostovoljci odpravili vsak na svojo lokacijo. Vrtec Mežica je že prejšnje dni očistil svoje sprehajalne poti. Tudi Osnovna šola Mežica je sodelovala pri čiščenju kraja. Čistilna akcija je potekala na naslednjih lokacijah: Polena, Onkraj Meže, Glančnik, Pešpot, Taborniška koča, Gmajna, okolica tenis igrišča, okolica nogometnega igrišča, Podkraj, ob regionalni cesti, proti ribniku ter center Mežice. Prostovoljci so smeti

oziroma vrečke odlagali na vidna mesta, od koder so jih delavci Komunale Mežica odpeljali v zabojnike. Akcije se je letos udeležilo okoli 150 prostovoljcev ter 90 šolarjev in učiteljev Osnovne šole Mežica. Čiščenje se je okoli 12. ure končalo in vsi prostovoljci so dobili osvežilno pijačo ter toplo malico. Čeprav bi udeležba na letošnji spomladanski čistilni akciji lahko bila še večja, smo zadovoljni z rezultatom, saj se končno tudi v praksi pozna višja ozaveščenost prebivalcev glede skrbi za naše okolje.

Pobrano je bilo veliko manj smeti kot prejšnja leta. Večjih odlagališč v okolju ni bilo zaznati. Na žalost pa smo letos v naravnem okolju našli večje odlagališče salonitnih plošč, katere so delavci komunalnega podjetja odstranili ter ustrezno zavarovali. Največ odpadkov je bilo na obronkih gozdov, na sprehajalnih poteh še posebej pa na obcestnih pasovih regionalne ceste, kjer je ogromno pločevink ter plastenk. Občina Mežica in Komunala Mežica se ob tej priliki tudi zahvaljujeta vsem prostovoljcem, ki ste letos

sodelovali v čistilni akciji in pripomogli k temu, da bo Mežica še lepša za občane in obiskovalce. Hvala, ker vam ni vseeno, v kakšnem okolju živimo. Naravo moramo ohranjati ves čas čisto, odlagajmo odpadke ter opozarjamo ljudi na odnos okolja. Seveda bomo čistilno akcijo izvedli tudi prihodnje leto, zato vas že sedaj vabimo: pridružite se nam in dokažimo, da nam je mar za čisto in urejeno okolje.

Vesna Trdina

Organizacija sil za zaščito in reševanje v občini Mežica

Zakon o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami (v nadaljevanju ZVNDN) (Uradni list RS, št. 64/1994, 87/2001, 41/2004, 28/2006) ureja varstvo ljudi, živali, premoženja, kulturne dediščine ter okolja pred naravnimi in drugimi nesrečami. Država, občine in druge samoupravne lokalne skupnosti

organizirajo varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami kot enoten in celovit sistem v državi.

V ZVNDN so določena naslednja splošna načela: **Načelo javnosti** v 11. členu določa da so podatki o nevarnostih ter o dejavnosti lokalnih skupnosti javni.

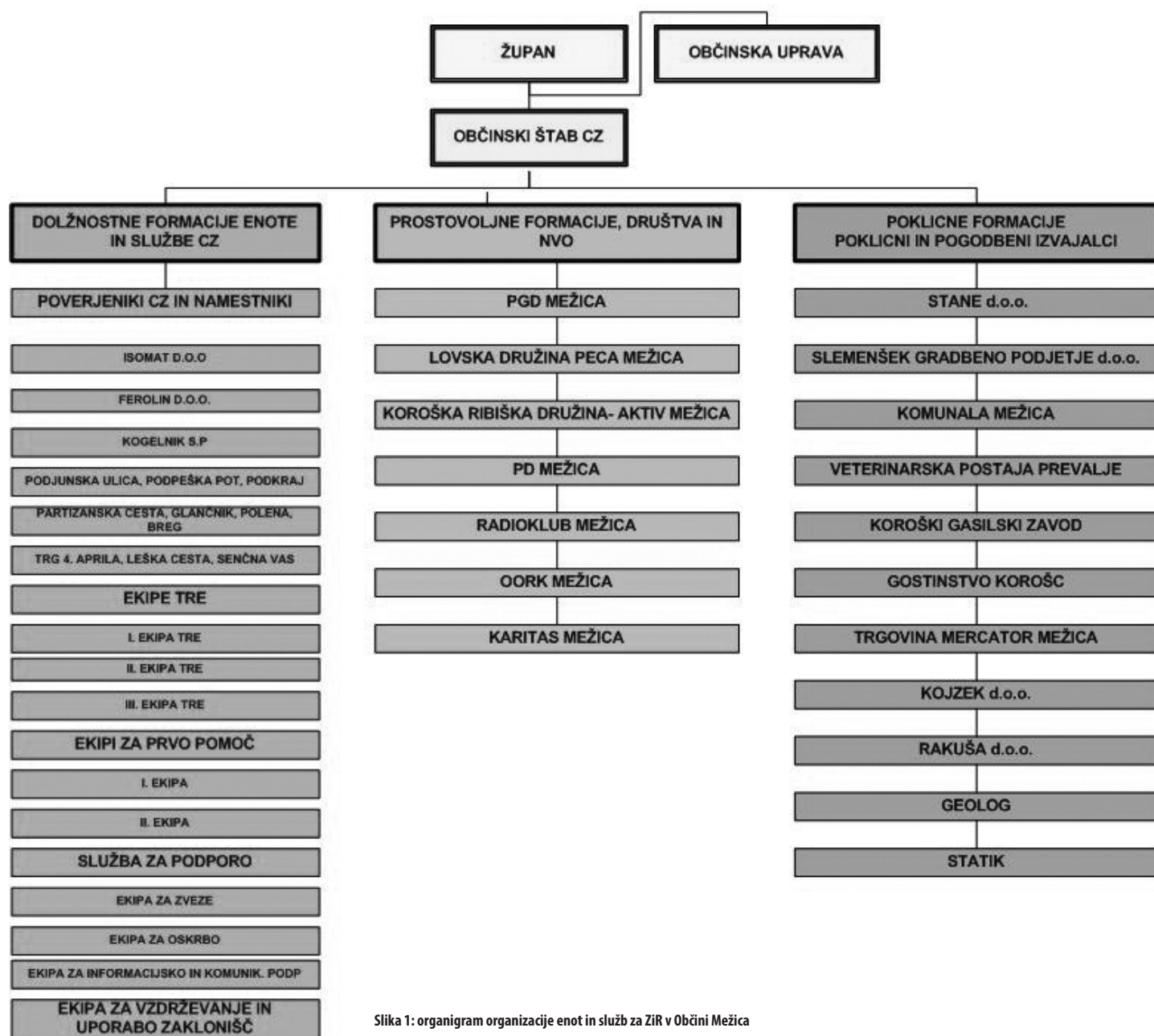
Lokalne skupnosti morajo zagotoviti, da je prebivalstvo na območju, ki bi ga lahko prizadela naravna ali druga nesreča, obveščeno o nevarnostih. **Načelo preventive** v 12. členu določa, da lokalna skupnost pri zagotavljanju varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami v skladu s svojimi pristojnostmi predno-

stno organizira izvajanje preventivnih ukrepov. **Načelo postopnosti pri uporabi sil in sredstev** v 14. členu določa, da lokalna skupnost uporabi za zaščito, reševanje in pomoč ob naravni ali drugi nesreči najprej svoje sile in sredstva. V primerih, ko zaradi velikega obsega nesreče oz. ogroženosti sile in sredstva lokalne skupnosti niso zadostna ali niso zagotovljena med sosednjimi lokalnimi skupnostmi, država zagotavlja uporabo sil in sredstev s širšega območja.

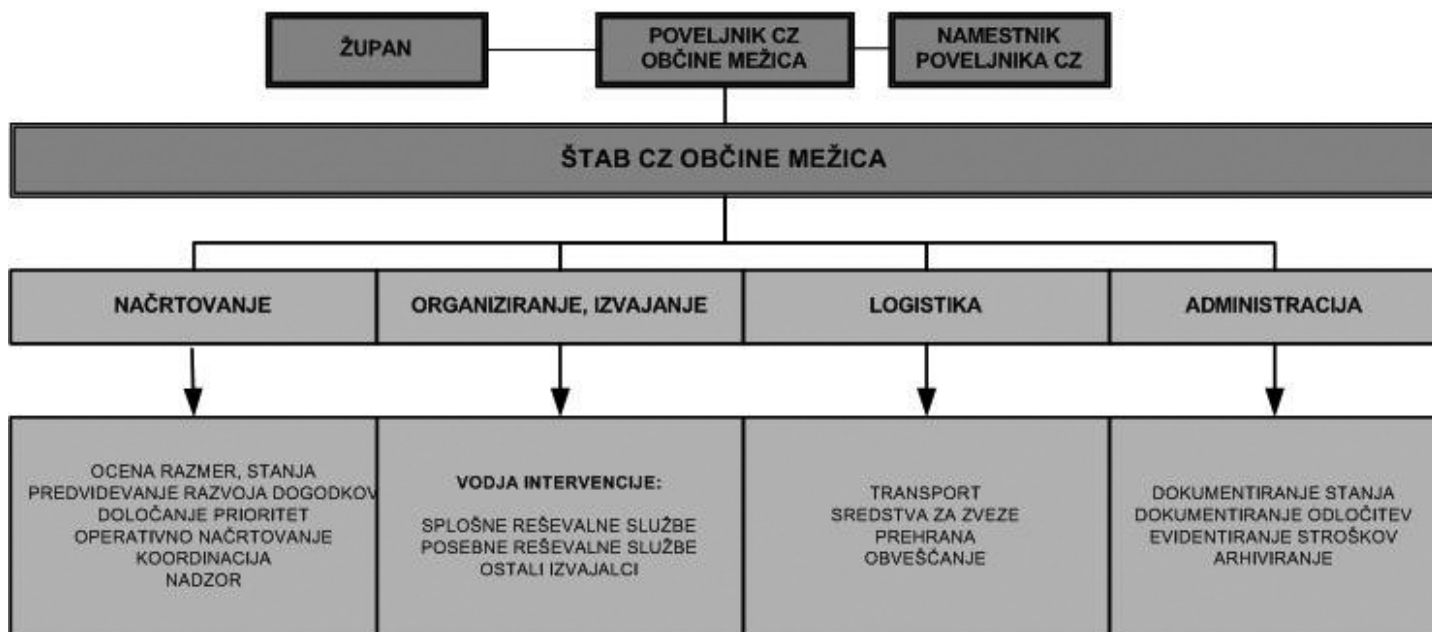
Pristojnosti občine: ZVNDN v 37. čl. določa, da občina ureja in izvaja varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami na svojem območju. V občinski pri-

stojnosti so: urejanje sistema zaščite, reševanja in pomoči v občini v skladu s tem zakonom; spremljanje nevarnosti, obveščanje in alarmiranje prebivalstva o pretečih nevarnostih; zagotavljanje elektronskih komunikacij za potrebe zaščite, reševanja in pomoči v skladu z enotnim informacijsko komunikacijskim sistemom; načrtovanje in izvajanje zaščitnih ukrepov; izdelava ocen ogroženosti ter načrtov zaščite in reševanja; organiziranje, razvijanje ter vodenje osebne in vzajemne zaščite; organiziranje, vodenje in izvajanje zaščite, reševanja in pomoči na območju občine; določanje, organiziranje in opremljanje organov, enot in služb Civilne zaščite ter

drugih sil za zaščito, reševanje in pomoč v občini; zagotavljanje nujnih sredstev za začasno nastanitev v primeru naravnih in drugih nesreč; določanje in izvajanje programov usposabljanja občinskega pomena; usklajevanje načrtov in drugih priprav za zaščito, reševanje in pomoč s sosednjimi občinami in državo; zagotavljanje osnovnih pogojev za življenje ter odpravljanje posledic naravnih in drugih nesreč; določanje organizacij, ki so posebnega pomena za zaščito, reševanje in pomoč v občini; mednarodno sodelovanje na področju zaščite, reševanja in pomoči v skladu s tem zakonom.

Slika 1: organigram organizacije enot in služb za ZIR v Občini Mežica

Slika 2: upravljanje in vodenje sil za ZIR v Občini Mežica

Enote in službe Civilne zaščite: za opravljanje nalog zaščite, reševanja in pomoči se organizirajo enote in službe Civilne zaščite, kadar nalog zaščite, reševanja in pomoči ni mogoče zagotoviti z izvajalci iz poklicnih reševalnih služb, z izvajalci, ki jih določa ZVNDN (73., 74., 75., 76. člen) ali so njihove zmogljivosti nezadostne glede na načrte zaščite in reševanja. V skladu s 75. čl. ZVNDN lahko pristojni organ lokalne skupnosti za opravljanje določenih operativnih nalog zaščite, reševanja in pomoči določi gospodarske družbe, zavode in druge organizacije, ki imajo za ta namen ustrezne kadre in sredstva. Ob navedenem jim pristojni organ zagotovi nadomestilo dejanskih stroškov za sodelovanje pri upravljanju nalog ter za izvajanje priprav, ki presegajo redno dejavnost. Z navedenimi gospodarskimi družbami, zavodi in drugimi organizacijami Uprava RS za zaščito in reševanje, drug pristojni državni organ ali pristojni organ lokalne skupnosti sklene pogodbo, s katerimi se določi njihovo sodelovanje in obveznosti o njihovem sodelovanju pri izvajanju zaščite, reševanja in pomoči ter medsebojne obveznosti pri tem. Na sliki 1, je prikazan organigram trenutne organizacije enot in služb za ZIR v Občini Mežica.

Pristojnosti župana: V skladu z 98. čl. ZVNDN župan skrbi za izvajanje priprav za varstvo pred naravnimi in drugimi

nesrečami; sprejme načrte zaščite in reševanja; določi vrsto in obseg sil za zaščito, reševanje in pomoč (73., 75., 76. člen ZVNDN), skrbi za izvajanje ukrepov za preprečitev in zmanjšanje posledic naravnih in drugih nesreč; vodi zaščito, reševanje in pomoč ter odpravljanje posledic naravnih in drugih nesreč; skrbi za obveščanje prebivalcev o nevarnostih, stanju varstva in sprejetih zaščitnih ukrepih.

Poveljnik CZ: za operativno – strokovno vodenje zaščite, reševanja in pomoči ob naravnih in drugih nesrečah župan imenuje poveljnika Civilne zaščite občine ter sektorske in krajevne poveljnike in štabe Civilne zaščite. Naloge poveljnikov CZ so opredeljene v 84. čl., posebna pooblastila pa v 85. čl. ZVNDN.

O aktiviranju Civilne zaščite in drugih sil za zaščito in reševanje in pomoč ob naravnih ali drugih nesrečah odločajo pristojni poveljnik Civilne zaščite in drugi organi, pristojni za vodenje, v skladu z načrti zaščite in reševanja. (80. člen). Na sliki 2 je predstavljena shema upravljanja in vodenja sil za ZIR v Občini Mežica.

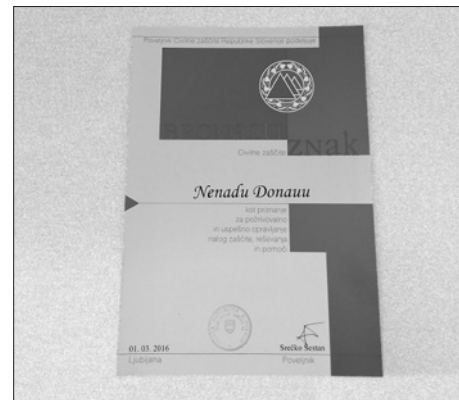
PREJEMNIK BRONASTEGA ZNAKA CZ – NENAD DONAU

Ob mednarodnem dnevu Civilne zaščite je bila dne 1.3.2016 v Kongresnem centru na Brdu pri Kranju osrednja državna

slovesnost. Med prejemniki bronastega znaka CZ je tudi zunanji strokovni sodelavec za Zaščito in reševanje Občine Mežica, Nenad Donau, univ.dipl.var.,spec.. Priznanje je prejel na regijski prireditvi v Podvelki, dne 3.3.2016, katere sta se udeležila tudi župan Občine Mežica, Dušan Krebel, in poveljnik CZ Občine Mežica, Igor Pšeničnik.

Slika 3: bronasti znak CZ

Slika 4: bronasti znak- listina

USPOSABLJANJE ČLANOV ŠTABOV CZ

Usposabljanja, ki je potekalo od 5.4. do 7.4.2016 na Igu, sta se udeležila poveljnik CZ Občine Mežica Igor Pšeničnik in Nenad Donau. Usposabljanje je obsegalo naslednje teme: ogroženost zaradi naravnih in drugih nesreč; naravne in druge nesreče v Sloveniji ter zaznavanje ogroženosti, izdelava in vrste ocen ogroženosti, sile in sredstva za zaščito in reševanje, pregled popolnjenosti in usposobljenosti formacij glede na oceno ogroženosti; vloga, naloge in pristojnosti poveljnika CZ in članov štaba CZ ter razmerja s pod- in nadrejenimi štabi CZ, županom in vodjem intervencije; sodelovanje poveljnikov CZ in članov štabov CZ z vojsko, s policijo, z zdravstveno ter ostalimi pristojnimi službami; vodenje intervencij pristojnosti in posebna pooblastila vodje intervencije, priprava na intervencijo, njeno izvajanje ter poročanje o intervenciji; simulacija nesreče: predpostavka in prve aktivnosti štaba CZ po prevzemu obvestila, vodenje intervencije – priprava operativnega načrta ob predpostavki nesre-

če; odnosi z javnostmi, priprava pisne izjave za javnost o nesreči in poročanje; varnost in zdravje pri delu – splošno o varnosti in zdravju pri delu, zaščitna sredstva, zagotavljanje varnosti pri reševalnih akcijah; psihološki vidiki nesreč – motivacija in motivacijske metode, vedenje in reakcije ogroženih in prizadetih, vedenje in reakcije reševalcev, reševanje nastalih psihosocialnih problemov; krizno upravljanje vaje: simulacija različnih kritičnih dogodkov; načela nudenja pomoči ob nesrečah in mednarodno humanitarno pravo; mehanizmi usklajevanja mednarodne reševalne in humanitarne pomoči ter organizacija sprejema pomoči v Sloveniji; načrti zaščite in reševanja: nivoji in nosilci načrtovanja, načrti za posamezne nesreče; usmeritve PCZ RS za občinske ŠCZ Študija primera: Ledena ujma in poplave v 2014 in aktualna situacija z begunci; varstvo pred neeksploziranimi ubojnimi sredstvi (NUS), ogled eksponatov NUS; ogled centra; zbiranje in uporaba podatkov za ocene ogroženosti, viri podatkov za ocene ogroženosti; metode in pripomočki za beleženje nesreč ter kartografija, vaje na Ljubljanskem

barju: poznavanje zakonitosti pokrajine in naravnih enot, kulturna dediščina in naravne nesreče; sistem opazovanja, obveščanja in alarmiranja; sistem zvez ZARE in ZARE plus Informacijska podpora, 2D GIS in 3D GIS; poročanje o nesreči v elektronski obliki/aplikacija SPIN, delo z radijskimi postajami.

Slika 4: bronasti znak- listina

Nenad Donau, univ.dipl.var.,spec.

Vinko Möderndorfer (1894-1958)

Kar ustvariš – ostane. Svetu cvet. Tebi rane.

Vse svoje življenje je ustvarjal v na-

rodopisju. Med njegovimi temeljnimi deli so Verovanja, običaji in uvere Slovencev: Narodopisno gradivo (1946 in 1948), Slovenska vas na Dolenjskem (1936) in Ljudska medicina pri Slovencih (1964); objavil je Narodne pripovedke iz Mežiške doline (1924) in Izbor koroških na-

rodnih pripovedk (1946) ter številna druga dela. Učitelj, revolucionar, znanstvenik in narodopisec Vinko Möderndorfer je svojo službeno pot v Mežici začel prvega maja 1921. Tu je ostal osem let. V tem času se je vneto zavzemal za gradnjo nove šolske stavbe in vodovoda v Mežici in s tem pustil v našem kraju neizbrisen pečat. S svojim delom in prizadevanjem je ustvaril pogoje za sodobno

šolanje naših otrok. V zahvalo in spomin je bil leta 2014 pred šolo postavljen doprtni kip Vinka Möderndorferja. Občina Mežica je sprejela odlok o grbu, zastavi, občinskem prazniku in priznanjih v Občini Mežica, ki je bil objavljen v Uradnem listu RS, št. 47/1998. V tem odloku pa je tudi določba, da se učencem, ki so vseh osem razredov osnovne šole končali z odličnim uspehom, podeli Möderndorferjeva značka, ki jo podeljuje župan ob zaključku osnovnošolskega izobraževanja.

Tako bodo v tem šolskem letu učenci Osnovne šole Mežica, ki so imeli vseh devet let ob koncu šolskega leta povprečni učni uspeh 4,5 in več, prvič prejeli Möderndorferjevo značko. Letošnji dobitniki Möderndorferjeve značke so Tadej Leskošek Zmagaj, Zoja Frece in Helena Štern.

Vsem iskreno čestitamo in jim želimo uspešno pot še naprej.

Ivanka Petovar,
Klavdija Kotnik

Priigrale smo si zmago

V sredo, 11.5.2016, je v Radljah ob Dravi potekalo regijsko šolsko tekmovanje v mali odbojki, za mlajše deklice. Tja smo se po osvojenem drugem mestu

na področnem tekmovanju uvrstila tudi dekleta iz mežiške šole. Pomerile smo se z ekipami OŠ Radlje ob Dravi, OŠ Koroški Jeklarji Ravne na Koroškem in

Prve Osnovne šole Slovenj Gradec. Tudi tokrat smo dokazale, da smo iz pravega testa. Z borbeno igro, polno preobratov, smo premagale vrstnice s treh osnovnih šol. Največje konkurentke za prvo mesto, so nam bile učenke OŠ Koroških Jeklarjev. Že na področnem tekmovanju smo se spopadle z njimi, a na žalost izgubile. Zato je bila tekma v Radljah še toliko bolj napeta. Borile smo se do konca in nepričakovano zmagale. Dekleta se rada družimo in poklepeta, a ko stopimo na igrišče se v nas prebudi pravi tekmovalni duh. Ekipo sestavljamo šesto-

in sedmošolke, ki že kar nekaj let trikrat do štirikrat tedensko pridno treniramo pri Odbojškem klubu Mežica. Pod vodstvom učitelja Bojana Ivartnika pa smo za šolsko ekipo igrale: kapetanka Tinkara Lednik, Ema Navotnik, Nika Podhostnik, Tjaša Belinc, Alja Krivec Zorman, Polona Kunc, Anja Borko, Lara Ozimic, Laura Komar, Larisa Komar, Zala Domej in Ana Krivec. Verjamemo, da lahko s trdim delom in podporo trenerjev ter bližnjih naša generacija doseže še veliko uspehov.

Tinkara Lednik in
Ema Navotnik

Sodelovanje z GEOPARKOM KARAVANKE

Geo projektni dan »FOSILI – zgodbe iz preteklosti!« so bili za nas velik izziv. A pri otrocih smo zaznale interes in željo po raziskovanju in odkrivanju preteklosti. Da živimo na območju, kjer je bilo v preteklosti življenje v morju izjemno bogato, da o tem pričajo številni fosilni ostanki, da so prav v našem rudniku našli vretenca *ihthiozavra* (velikega morskega plazilca) in fosilne ostanke *amonitov*, so bili dovolj tehtni razlogi, da smo se podali k raziskovanju. V vseh nas se je prebudila radovednost. In postali smo rudarji, geologi, paleontologi, arheologi

in raziskovalci.

Z učenci od 1. do 5. razreda smo v aprilu izvedli raznolike dejavnosti v obliki geo projektnih dni:

- ogledali smo si kratke filmčke o nastanku Zemlje, arheologih, fosilih ...
- izdelali in predstavili plakate,
- spoznali smo proces fosilizacije,
- se seznanili z geološkimi obdobji in izdelali družinsko drevo,
- postali smo paleontologi in se preizkusili v iskanju, sestavljanju in risanju ostankov fosilov,
- v plastelin in glino smo odtisnili liste,

školjke in polžke,

- z mavcem in glino smo napravili odlitke skoraj pravih fosilov,
- izdelali smo fosilno milo in ledenike z žužkami, rožicami in školjkami,
- fosile smo tudi slikali in risali,
- in prav vsi smo prvič slišali za *amonite* – prednike današnjih lignjev, hobotnic in sip.

Geo projektni dan je bil resnično zabaven, poučen in nič mučen.

Koordinatorica projekta,
Polonca Bivšek

Skupaj nam gre lažje!

Tudi letos so nam na pomoč priskočile članice društva DIMKE. Petošolci so se jih zelo razveselili, saj je v oddelku kar 18 fantov in le 2 deklet. »Le kako bomo pletli, kvačkali, šivali in celo vezli, ko smo pa *skor sami pob?i*« je bilo pogosto slišati po razredu. No, pa jim je kljub

vsemu vendarle uspelo. Tudi fantje so lahko spretni in ustvarjalni, pa ne samo z žogo, temveč tudi s pletilko, kvačko in šivanko. Ob prijazni besedi, vzpodbudi in pomoči naših stalnih pomočnic, je bila vztrajnost pri nekaterih izjemna.

Drage članice društva, z vami je po učilnici krožila prijetna in sproščena energija, zato si želimo še sodelovanja v prihodnje. Hvala.

Polonca Bivšek

Sodelovanje s Podkloštrom

Sodelovanje Osnovne šole Mežica in Glavne šole iz Podkloštra (Arnoldsteina) iz Avstrije poteka že od leta 2009, ko so nas prvič obiskali. Vsa leta od takrat smo se izmenično obiskovali, eno leto pri nas in eno leto pri njih.

V sredo, 18. maja 2016, smo gostili ravnatelja, učitelje in učence Glavne šole iz Podkloštra v Mežici. Na sprejemu na šoli, kjer smo jim pripravili prisrčen program, se nam je pridružil tudi župan Mežice Dušan Krebel. Nato smo skupaj

odšli na Poleno, kjer smo v sodelovanju s predstavniki Podzemlja Pece izvedli geološke delavnice, spoznali geopark pred muzejem in rudarski muzej. V delavnicah so sodelovali naši in avstrijski otroci in tako tkali vezi med deželama, ki ju zaznamuje rudarjenje. Učitelji in ravnatelja pa smo izmenjevali izkušnje in primerjali značilnosti šolstva pri nas in v Avstriji.

Ivanka Petovar

Vsak dan se rodi nov dan in se konča z nočjo. Vsak dan dobiš priložnost, da storiš nekaj dobrega zase, za svoje bližnje, za ljudi okrog sebe ... Po dobrem delu pa vedno ostajajo dobri občutki in topli spomini. Kljub temu, da se zdi december že daleč za nami, nas spomini še vedno grejejo.

Iskrice želja

Na naši šoli deluje krožek rdečega križa. Krožek RK omogoča učencem preživljanje prostega časa v mali skupini na dejaven in ustvarjalen način. Naša dejavnost je usmerjena

v širjenje humanitarnih vrednot (strpnost, toleranca, priznavanje razlikosti, humanost, prostovoljnost) in v spodbujanje zdravega načina življenja – v ozaveščanje, da lahko za svoje

zdravje največ naredi vsak sam. Učenci spoznajo dela in naloge mladih članov RK, sodelujejo v humanitarnih akcijah, sprejmejo nove člane v svoje vrste, izdelujejo darila in voščilnice za starejše obča-

ne in le-te obiščejo, obeležijo pomembne dneve v letu in pripravljajo razstave. (Cilj, zapisan v letnem načrtu.) Ko se je pojavila ideja, da osebno voščimo starejšim, si nismo mislili, da bomo

doživeli tako dober, prijeten, prijazen odziv. Prvo leto smo obiskali le peščico tistih, ki živijo v bližini šole. Otroci, takrat drugošolci, so voščili s pesmijo, recitacijo in z voščilnico, ki so jo izdelali sami s pomočjo starejših učencev in učiteljic. Kar tekmovali so, kdo bo lahko pozvonil, kdo povedal, zakaj smo prišli, kdo izročil voščilnico ... Čustva so kar kipela od pričakovanja, navdušenja, veselja ob vsem, kar so nam poklanjali. Dobili smo nasmeh, lepe besede, objeme, solze ... »Zakaj pa je gospa jokala?« so me vprašali po prvem obisku, saj jim ni šlo v račun, da lahko jokamo tudi od sreče. In ko so nas

ljudje spraševali, kaj nam naj dajo v zahvalo, so čisto spontano, iskreno mislili in rekli: »Nič! Mi smo veseli, če ste vi veseli.« Kljub temu so dobili bombone, mandarine, kekse, čokolade ... in vse to je bilo veliko bolj dobro in slastno kot enake sladkarije, ki jih lahko kupimo v trgovini. Tudi kak denar smo morali vzeti. Zelo neradi, kajti naš namen je zares le ta, da v očeh tistih, ki jih obiščemo, vidimo iskrico sreče. In to je plačilo za ves trud. V letošnjem šolskem letu so se nam pridružili še otroci in vzgojiteljice iz vrtca. Tako »okrepljeni« z novo močjo in eno leto starejši, smo lahko

obiskali še več ljudi. Otroci so spoznavali Mežico in okolico, iskali so naslove, opazovali so, kako so v ulici razporejene lihe in sode številke hiš, pogovarjali so se s starejšimi in spoznavali, koliko jim ta obisk pomeni. Ko so se zaprla vrata, so po poti do naslednjega naslova začeli podoživljati in se pogovarjati med seboj: »Kako je bila gospa vesela!« »Kako prijazen je bil ta gospod.« »Kako lepo imajo tu zunaj!« »Kako me je stisnila k sebi!« »Mene je pa ta gospod poznal!« ... Tudi sladkarji se nam je nabralo. In ko smo se ob malici en dan sladkali s keksi in koščki čokolade, se je

otrokom porodila ideja, da bi pravzaprav lahko to delili naprej. Tako smo se pridružili akciji Humanitarček (4. in 5. razredu), bombone pa razdelili učencem od drugega do petega razreda in pri tem neizmerno uživali. Torej, dragi »starejši«, zdaj vidite, kako ste pravzaprav VI nagradili nas. Dali ste nam nasmeh, prijazno besedo, objem, solze sreče in s tem vzbudili v nas tisto dobro, ki se včasih v hitrem tempu življenja kar skrije, potuhne.

Hvala in nasvidenje pred vstopom v leto 2017!

MRK OŠ Mežica

Dobrodelno »kafetkanje« v Mežici

Uspelo nam je. Z akcijo, ki smo jo izvedli že četrtič, smo zbrali preko 200 evrov. Brez vsakih gostinskih izkušenj smo pripravili dobrodelno stojnico na temo »kafetkanja«. Tako kot je treba, smo določili datum, izdelali plakate, natisnili letake, dogodek objavili na šolski spletni strani, sporočili na Občino Mežica in čakali, a ne tudi dočakali

lepega vremena. Seveda bi lahko že vnaprej vedeli, da v petek 13. ne bo sijalo sonce ... Pa smo »kafetkanje« predstavili za en teden. V petek, 20. maja, smo po pouku na šolskem dvorišču okrog vodnjaka postavili mizice, jih lepo okrasili in, seveda, pripravili tudi »šank«. Še preden smo bili pripravljeni, smo že

sprejemali naročila: bela kava, močna, črna, dve kratki, kapučino ... Hiteli smo, prostovoljke so z veseljem pritiskale gumbke na kavnem avtomatu in ponujale čaj tistim, ki (še) ne pijejo kave. Obiskovalci stojnice so bili dobre volje, pohvalili so zamisel in dodajali predloge. Prihodnje leto bi radi stojnico, obogateno s sladkimi dobrotami. Ja, nekaj

bomo že »pogruntali«, smo obljubili. Veseli smo, da je bila stojnica dobro obiskana. Z izkupičkom bomo pomagali kar nekaj učencem in njihovim družinam zmanjšati strošek šole v naravi.

Hvala vsem, ki ste »kafetkali«!

Prostovoljke OŠ Mežica z mentorico Metko Ocepek

Šola nekoč in danes

V LETU 2016 SE BELEŽI 90. OBLETNICA OBSTOJA MEŽIŠKE OSNOVNE ŠOLE. ROJSTNI DAN BO NAŠA LEPOITICA SICER PRAZNOVALA V MESECU SEPTEMBRU, VENDAR SMO V OKVIRU JUBILEJA ŽE ZAČELI Z DOGAJANJEM IN PRAZNOVANJEM.

Zadnji dan pred začetkom prvomajskih počitnic smo namenili raziskovanju zgodovine šole ter jo primerjali s sedanostjo. V vseh razredih so v dopoldanskem času potekale delavnice na temo »Šola

nekoč in danes«, nato pa je sledila skupna predstavitev v telovadnici za vse učence in učitelje.

V predstavitvah razredov se je odvrtel zgodovinski prerez dogodkov: od rajalnih iger s punčkami iz blaga in lesenimi piščalmi, do sprejema med pionirčke. Učenci so na različne načine (skozi ples, igro, pripovedovanja ...) predstavili načine poučevanja včasih, instrumente, učne pripomočke in drugo. Vodja projekta je bila učiteljica Gordana Potočnik.

Ob izvirnih predstavitvah smo se vrnili v stare čase, kjer tehnologija še ni imela svojega mesta in ki se marsikateremu učencu zdijo povsem neprimerljivi z današnjim svetom. V skeču, ki so ga v uvodnem delu uprizorile Iskrice, pa smo vendarle našli povezavo med nekoč in danes: včasih so otroci prinašali v šolo tablice in jabolka, danes pa Applove tablice oziroma tablice z jabolkom. Tudi zgodovina se lahko na svojevrsten način ponovi.

Barbara Prevorčič

»BIBA LEZE, BIBA GRE«

Malčki v vrtcu Mežica se zelo radi gibajo. Gibalne dejavnosti izvajamo v naši igralnici, garderobi, v mali šolski telovadnici in na našem malem igrišču.

Radi tekajo, skačejo, se plazijo, plezajo, se kotalijo, vrtijo, gugajo ... Pri tem uporabljajo različne rekvizite, igrala in orodja. Hojo razvijajo tudi na sprehodih

v bližnjo okolico, kamor jih spremlja »Biba«.

Gibanje je njihova primarna potreba. Potrebujejo take gibalne izzive, s pomočjo

katerih se učijo, razvijajo, si gradijo samozaupanje in samozavest. Kljub temu, da so njihove gibalne sposobnosti še na začetku razvoja, pa je naloga vsakega odraslega

(starša, vzgojiteljja) da otrokom nudi pozitivne spodbude (otroke opogumlja, jih usmerja, jih pohvali pa tudi pomaga). Za otrokov gibalni

razvoj bomo naredili največ, če jim bomo omogočili raznovrstne gibalne izkušnje, ki jim bodo prinesle veselje in zadovoljstvo.

Ker v vrtcu želimo otrokom nuditi optimalni gibalni razvoj, svetujemo staršem, naj otroke v vrtce ne vozijo v vozičkih ali jih nosijo, pač

pa jih vodijo za roko in na ta način otrokom pomagajo k samostojnosti pri gibanju.

Vzgojiteljica Mojca Šimenc

Otroška folklorna skupina »Šleka pac« iz Vrtca Mežica

V našem vrtcu nikoli ne počivamo. Letošnje leto sva se z Romano odločili, da popestriva dogajanje ter otroke povabi-va k folklorni dejavnosti. Kljub številnim idejam o imenu skupine smo izbrali ime »Šleka pac«, ki predstavlja naše igrive in nagajive otroke ter hkrati domače, koroško ljudsko izročilo. Celo šolsko leto smo skupaj plesali, se igrali stare otro-

ške igre in uživali v druženju z vrstniki. Povezali smo se tudi s folklornim društvom Pušlc, ki so nas prijazno povabili na skupne vaje in nas naučili osnovne korake polke. Ob koncu šolskega leta smo se v Narodnem domu predstavili prijateljem iz vrtca, staršem ter vsem ostalim, ki jih je »matral firbec« kaj vse smo se v tem času naučili. Dvorana je

bila polna, zato smo še bolj z veseljem zaplesali in zapeli.

Mi se že veselimo prihodnjih nastopov in druženja. Za vse tiste, ki nas še niste videli plesati pa: »Se vidimo prihodnje šolsko leto!«

Eva Zapečnik

Kje so našle svoj novi dom lutke Super bic?

Več kot deset let so s svojimi predstavami razveseljevale majhne in velike v vrtcu MEŽICA. Pred nedavnim pa so se odločile, da gredo v penzijo. V naših srcih bodo ostali spomini na Sapramiško, ki je premagala strah, Snežaka, ki je vztrajno iskal ženo, Zajčka, ki je s pomočjo petelina izgnal lisico iz svojega doma, Sanj o čisti deželi in mnoge druge ...

V mesecu decembru so se nam še zadnjič predstavile s predstavo Zajčkova hiša. Ob koncu je njihova vodja gospa Vanča Škerjanec, nekdanja vzgojiteljica, dejala; »Lutke so čudovito vzgojno sredstvo in

spadajo v vrtec. Razveseljajte z njimi otroke!« Z velikim spoštovanjem in navdušenjem smo sprejele darilo, hkrati pa smo se zavedale odgovornosti, do neprecenljive dediščine.

Iz kleti smo jih v mesecu aprilu preselili v zgornje prostore, kjer smo samo za njih opremili sobo – lutkarsko sobo. S ponosom posegamo po njih in razveseljujemo otroška srca, saj se zavedamo, da lutke na otroke delujejo čarobno in z njihovo pomočjo marsikdaj lažje pridemo do zastavljenih ciljev. Otroci lutki zaupajo, se ob njej sproščeno pogovarjajo, upoštevajo njeno mnenje, razvijajo

domišljijo, uspešno rešujejo težave, se zabavajo ... So sredstvo, preko katerega se vsestransko razvijajo in gradijo pozitivno samopodobo.

Ker pa smo amaterke na tem področju, se že dogovarjamo z mojstrico rokovanja z lutkami, gospo Vančo, da nekaj dragocenega znanja, prenese tudi na nas.

Hvala lutkarice, trudile se bomo, da bodo lutke živele naprej in razveseljevale otroška srca.

Tanja Bivšek

Gremo na šprancir

KAJ JE LEPŠEGA, KOT SONČNO DOPOLDNE PREŽIVETI V OBJEMU NARAVE IN PRIJETNI DRUŽBI OTROK?

V Mežici imamo to srečo, da smo le utrinek stran od prijetne izkušnje in doživetja v naravi, česar se odrasli premalokrat zavedamo. Ravno zato otroci z Marjetko in Evo dopoldneve namenjamo daljšim sprehodom ali izletom do bližnjih kmetij, oddaljenih domov naših otrok, travnikov in gozda. Naše majhne nožice so nas popeljale vse do Perga, do

kmetij Kajžer in Enci, odpravili smo se tudi do kmetije Mlačnik, kjer smo spoznali nove živalske prijatelje. Raziskovali smo življenje na travniku in vtise v vrtcu likovno poustvarili, v gozdu se igramo z naravnimi materiali, opazujemo živali in rastline.

Na vsakem sprehodu odkrijemo nekaj novega, se učimo prisluhniti, opazovati in doživeti. Učimo se sprostiti in biti svobodni.

Eva Zapečnik

Živimo zdravo za zabavo

»Živimo zdravo za zabavo« je vodilo našega vrtca, ki kar kliče po bivanju na svežem zraku, dolgih sprehodih ter zdravi prehrani. Ob tesnem sodelovanju z Nacionalnim inštitutom za javno zdravje zaposlene v kuhinji vsak dan poskrbijo za kvalitetno in uravnoteženo prehrano naših najmlajših. Tako je prehranjevanje del vsakodnevne rutine v vrtcu kot tudi del naše kulture. Mi se trudimo v igralnici ustvariti mirno in prijetno okolje. Velikokrat med kosilom

zatemnimo prostor, prižgemo svečke na mizi ter, kadar otroci določeno hrano odklanjajo, jih spodbujamo, da naj poskusijo vsaj »malo pikico«. In ničkoli-kokrat se zgodi, da je kasneje otrokom hrana všeč in rečejo »Mmm ... dobro je, še bi, prosim!« Seveda pa je zgled vrstnikov tisti, ki največkrat poskrbi, da otrok sam poseže po njemu novi hrani ter si tako posledično pridobiva navade zdravega prehranjevanja. Na našem jedilniku je vsakodnevno prisotna sveže

sezonsko sadje. In kadar nam ne uspe vsega pojesti, si za malico velikokrat pripravimo sadne napitke. Otroci uživajo v samostojnem rezanju in pripravi, še raje pa na koncu zdrave napitke, polne vitaminov, tudi popijejo.

Zato en velik hvala našim kuharicam, ki poskrbijo, da so naši želodčki vedno siti!

**Otroci
s Kajo in Vlasto**

TABOR NA PECI

»ŠOLA VRTEC GRE NA PECO IN VESELO SI ŽVIŽGA, KO PA SREČA KRALJ MATJAŽA GA POZDRAVI TAKO ... «

... je donelo iz avtobusa, ko smo se peljali proti postajališču Jakobe, od koder smo se peš podali do Doma na Peci. Sledili smo markacijam, opazovali rastline, živali ter uživali ob pogledu v dolino. Pot nam je ponudila veliko izzivov, za nekatere je bila naporna za druge malo manj. Uspelo nam je in zelo ponosni smo bili, ko smo zagledali Dom na Peci, kjer smo preživeli dva dni brez staršev.

In zakaj planinski tabor?

Otroci dva dni preživijo brez staršev, skupaj s prijatelji in vzgojiteljicami kar pomembno vpliva na njihovo samozavest, samostojnost in odgovornost. Otroci spoznajo, kako se je potrebno pripraviti za izlet v gore: obleka, obutev, hrana ter prva pomoč. Narava je najboljša učiteljica in na planinskem taboru z otroki jo odkrivamo, se učimo, kako se orientirati v gozdu in na planinskih poteh, opazujemo rastline in živali, se učimo umiriti in prisluhniti naravi ter živeti in bivati skupaj. S

prijetnimi pristopi želimo pri otroku vzbuditi željo po odkrivanju neznanega, novega, lepega ter ga podučiti tudi o nevarnostih. Hkrati pa otroka motiviramo za premagovanje večjih naporov in pridobivanje telesne vzdržljivosti. Tabor nudi otrokom prijetno in bogato izkušnjo.

**KAJ JE BILO NA TABORU
NAJBOLJ VŠEČ NAŠIM OT-
ROKOM?**

Anastasija: »Kralj Matjaž.«

Brina: »Ko smo spali.«

Anamarija: »Ples v pižamah.«

Neli: »Ker je bila Rebeka zraven.«

Tia: »Ko smo vid'li škratka.«

Aneja: »Škratek, pa ko smo 'meli ples v pižamah.«

Dorian: »Škratek, ko smo imeli svetilko ugasnjeno v post'l'i.«

Tinkara: »Ko smo nastopali mamam, atijam, bicam, dedijam. Ko smo meli klobučke gr.«

Nel: »Ko smo meli ples v pižamah, ko smo plesali.«

Urh: »Ko smo se s štriko po

riti topli – krst.«

Anže: »Ko smo b'li na mali Peci, ko smo čokolade jedli od Perkmandlca.«

Ožbi: »Ko smo b'li na mali Peci, ples v pižamah, ko smo se igrali pri mizi one igre.«

Emin: »Škratek, ker nam je donesu bombone.«

Sven: »Ko s'm js najdu čokoladne cukrčke blizu zavarovane poti.« (skriti zaklad)

Jaka: »Ko smo peli tamle zuna blizu hiše, ko so atiji pa mame pršli.«

Javor: »Ko smo b'li pri kralju Matjažu, pa škratek.«

Ian: »Ko smo jajčke jedli, ko smo imeli ples v pižamah, škratek. Tam, ko je Sven našel one bombončke.«

Maša: »M'n' so b'le najbolj všeč post'l'e.«

Mojca: »Tam, ko nam je škratek sladkarije pr'nesu.«

Patrick: »Da smo šli v gozd.«

Srečni in nasmejeni obrazi našim mladim planincev ter pogovor dveh deklic po premagovanju poti od votline Kralja Matjaža nam je povedal, da smo dosegli svoj namen.

T: »A je tebi všeč na Peci?«

B: »Meni je odlično!«

T: »Jes še ne bi šla domov!«

B: »Jes še tud ne, sam žal je prepozno, ko nas že starši čakajo!«

In res ... ponosni in zadovoljni smo se stisnili staršem, ki so tudi sami morali premagati pot do Doma na Peci, v objem. Mi pa smo bili bogatejši za pomembno izkušnjo.

Za strokovno vodenje ter »dobro hrano« in udobno bivanje se iskreno zahvaljujemo Planinskemu društvu Mežica, njihovemu predsedniku Rudiju Burjaku in njegovim sodelavcem.

**Romana Šepul in
Mirica Zmrzlikar**

11. JAVNO BRANJE POEZIJE OB SVETOVNEM DNEVU POEZIJE

ŽE ENAJSTIČ SMO V DLG TRESKA MEŽICA POČASTILI SVETOVNI DAN POEZIJE, 21. MAREC. LETOS SMO SICER ZARADI SPLETA OKOLIŠČIN PRAZNOVALI ŠELE PRVEGA APRILA, A KER PESNIKE TAKO ALI TAKO MNOGI IMAJO ZA NORCE, JE BILO TUDI TAKO PRAV.

Svetovni dan poezije je leta 1999 razglasila organizacija UNESCO. Namenjen je podpori poezije v smislu spodbujanja recitalov in poučevanja poezije, vzpostavljanju dialoga med poezijo in drugimi umetnostmi ter približevanju poezije širšemu bralstvu.

Irina Bokova, generalna sekretarka UNESCO, je v letošnji poslanici zapisala: »V teh negotovih in turbulentnih časih morda bolj kot kadarkoli doslej potrebujemo moč poezije, da združi vse ženske in moške, odpre pot novim oblikam dialoga in hrani kreativnost, ki jo vse družbe potrebujejo.«

Letošnjemu vabilu k sodelovanju so se odzvali Hilda Maklin, Tilka Dorič, Vida

Potočnik, Ivana Čreslovnik, Majda Pajer, Terezija Jaser, Jožica Kotnik, Klavdija Freidl, Peter Peruzzi in Ajda Vasle. Poleg poezije v slovenščini smo letos prvič ob treski lahko slišali tudi ruščino, saj je gospa Vida Potočnik predstavila dve pesmi iz bogate ruske literarne zakladnice.

Že enajstič pa je na javnem branju prepevala Pevska skupina Gorna s Klavdijo Freidl. Dvorana Gostilne Krebs bi tokrat lahko sprejela še koga, zato vas vabimo, da se nam pridružite naslednje leto. Ste zadosti korajžni?

Ajda Vasle

Fotografija:
Vsi sodelujoči, posnela Metka Pajer

Predstavitev literarnega zbornika

Kulturnega društva literatov Mežiške doline »Besede med Uršljo in Peco«

Kulturno društvo literatov Mežiške doline je bilo ustanovljeno leta 1998 in je do sedaj izdalo šest literarnih zbornikov. V zadnjem, ki je izšel lani, se predstavlja 36 avtorjev in avtoric iz Mežiške doline, eden iz avstrijskega zamejstva ter pet pišočih iz drugih literarnih društev. Zbornik sta uredili Aleksandra Kocmut in Ivana Čreslovnik, avtorica naslovnice je Lidija Polak. 20. maja 2016 smo ga predstavili na literarnem večeru ob treski v dvorani Gostilne Krebs.

Čprav DLG Treska Mežica ni del Kulturnega društva literatov Mežiške

doline, si »delimo« nekaj članov in prijateljev, zato smo bili veseli, da spet lahko predstavimo nov literarni zbornik, ki dokazuje živost pisane besede v naših krajih. Tilka Dorič, Ivanka Komprij, Lidija Polak, Anka Plevnik, Peter – Črtomir Gorjanc in Vanč Penec so pod vodstvom predsednice KD Literatov Mežiške doline Ivane Čreslovnik predstavili nove pesmi, ki bodo svoj prostor na papirju našle že v naslednjem zborniku. Za oddih med poezijo je zapel in zaigral na kitaro Vanč Penec. Na koncu se je dogajanju spontano pridružila še Terezija Jaser. Večer ob treski je organiziral Peter Peruzzi.

Predstavljeni zbornik je izšel v 500 izvodih, finančno so ga omogočile vse štiri občine Mežiške doline in JSKD RS. Našo predstavitev pa so podprli Občina Mežica, Gostila Krebs in Elstik d.o.o. Hvala!

Ajda Vasle

Fotografiji: (posnela Ajda Vasle)

1 Vsi sodelujoči: Peter Peruzzi, Lidija Polak, Anka Plevnik, Ivanka Komprij, Tilka Dorič, Ivana Čreslovnik, Vanč Penec, Terezija Jaser, Peter – Črtomir Gorjanc.
2 Ivana Čreslovnik, Ivanka Komprij, Anka Plevnik, Tilka Dorič, Lidija Polak, Peter – Črtomir Gorjanc

Poklon pesniku domačinu

V Aleji zaslužnih zdaj tudi pomnik Hermanu Voglu

»Letos mineva 75 let od rojstva in 27 let od žal pre-rane smrti Hermana Vogla, ki ga stroka uvršča med najbolj ustvarjalne in najvidnejše novodobne slovenske pe-

snike. Zato smo ponosni, da našemu velikemu pesniku postavljamo spomenik prav v njegovem rodnem kraju, v Mežici, tu pred Narodnim domom, ki je za nas krajane svojevrsten hram kulture. Z odkritjem spomenika se tako na najboljši način prik-

lanjamo njegovemu delu. Spomenik Hermanu Voglu bo vsekakor pripomogel, da spomin na pesnika, prevajalca, publicista in urednika ne bo nikoli zbledel. Vsi smo lahko ponosni nanj, še posebej pa občani in občanke naše občine Mežica,« je ob

odkritju pomnika 21. maja dejal župan Dušan Krebel. Slovesnosti so se udeležili tudi Voglovi sorodniki in prijatelji, številni kulturni ustvarjalci in domačini.

Doprnski kip Hermana Vogla je delo akademskega kiparja

Mirsada Begića in livarja Boruta Kamška, postavljen pa je v prenovljeni Aleji zaslužnih, ob Plečnikovem spomeniku padlim v prvi in drugi svetovni vojni in kipu narodnega heroja Franca Pasterka – Lenarta.

Slavnostni govornik Marko Kravos, predstavnik Društva slovenskih pisateljev, je Voglovo poezijo označil kot »polno zamolke, iskrene in zgoščene prizadetosti, ki pa je vsa prežeta z zelenino privrženosti življenju, z zvestobo lastni pokončnosti, z globoko korenino v narodnostni ozemljenosti«. O njegovem pesniškem opusu, zbranim v petih zbirkah, je dejal, da »nagovarja tudi

današnji čas, razkužuje ga in čeli z intimno bolečnostjo«. (Celoten govor je ponatisnjen posebej, op. avt..)

Kulturni program so oblikovali dijaki Gimnazije Ravne: kitaristka Živa Poberžnik, harmonikar Franci Stopar in recitatorja Nika Skarlovnik in Anže Šumah, ki sta interpretirala Voglove pesmi.

Ob dogodku je v sodelovanju s Koroškim filatelističnim društvom izšel filatelistični sklop, sestavljen iz dotiska na filatelistično kuverto in priložnostnega poštne žiga, ki je bil na pošti Mežica v uporabi na dan odkritja pomnika. Avtor filatelističnega kompleta je

Akademski kipar **Mirsad Begić** je avtor kipa Hermana Vogla. Foto: Andreja Čibron Kodrin

arhitekt Borut Bončina, ki je sodeloval tudi pri zasnovi prenovljene Aleje zaslužnih. V avli mežiške občine je bila na ogled tudi priložnostna

filatelistična razstava Izidorja Jamnika s tematiko sveta elektrike in okolja.

Andreja Čibron Kodrin

Kip Hermana Vogla

Spomenik Hermanu Voglu (1941–1989) je postavljen v prenovljeni Aleji zaslužnih. Foto: Andreja Čibron Kodrin

Proslava – Kravos

Slavnostni govornik je bil pesnik, prevajalec in esejist Marko Kravos. Foto: Andreja Čibron Kodrin

Proslava – Kulturni program

V kulturnem programu so nastopili ravenški gimnazijci. Foto: Andreja Čibron Kodrin

Hermanu Voglu ob odkritju spomenika v Mežici, 21. maja 2016

Spoštovani domačini iz mežiškega konca, cenjeni župan, draga pisateljska tovarišija, sorodniki Hermana Vogla.

Ob današnji imenitni, v mnogoterem smislu majski priložnosti v Mežici, ob pesniškem liku Hermana Vogla sem zadolžen, da spregovorim v imenu Društva slovenskih pisateljev. A ne morem si pomagati, moje besede ob novem spomeniku v koroškem rojstnem okolju pesnika bodo prej kone zelo osebne.

Zelo živo mi je pred očmi: saj sva ne samo iz iste generacije – skupaj sva si tudi v 60-ih letih delila Ljubljano in slavistiko, skupaj nastopala s svojimi pesmimi, skupaj doživljala prve objave. Od le-teh bi izpostavil branja v Trstu, objave v tržaški reviji Zaliv, predvsem pa najin prvi knjižni nastop v literarni zbirni knjigi, ki je izšla v samozaložbi konec leta 1966. 14 knjižnih novincev

z vseh slovenskih koncev in krajev je v njem in zato nosi naslov kar Štirinajst.

Daljni, več kot pol stoletja odmaknjeni, spomini me torej vežejo na Hermana. A njegov lik je živ, kot sega še danes v živo njegova poezija. Polna zamolke, iskrene in zgoščene prizadetosti, ki pa je vsa prežeta z zelenino privrženosti življenju, z zvestobo lastni pokončnosti, z globoko korenino v narodnostni ozemljenosti – v najrodovitnejših plasteh slovenskega izročila. In naj pripomnim, da je bila taka pisava v tedanjem slovstvu izzivalno veslanje proti toku.

V Ljubljani smo se tedaj družili besedni ustvarjalci z roba slovenskega naselitvenega ozemlja, od Bele Krajine do Prekmurja in Štajerskega konca, od Goriških Brd in Tržaškega – vse do vaše Koroške, tostran in onkraj meja in gorskih hrbtov. Držali smo skupaj – tako smo čutili to v dobi sesutja iluzij

o večno napredujoči „prihodnosti“, v dobi demitologiziranega sveta ideoloških zaves – kot da bo ta naša obrobna občutljivost nekakšna koža na nacionalnem telesu, da bo obdržala skupaj organizem. Še več, da ga bo ogrela za veselje do poezije življenja. Se pravi do sproščene človečnosti in ambicioznega umetniškega postopanja po zemeljski obli – s slovenskim obrazom.

Herman Vogel je med nami izstopal. Redkobeseden, kot bi zvoke s pomeni, s pretanjenim vibracijami zlival v bron: v verzih in sicer. Svoje lirične besede je govoril in izrekal s presunljivo zvočnim, lapidarnim glasom. In bil vedno odgovoren in zanesljiv v osebnih stikih, v ocenah literarnih sodobnikov, a tudi z razpoko v srcu, ki se je izkazovala navadno v poznih nočnih urah. Takrat si je odpel svoje grlo in zapel ...

Tak je bil v Ljubljani, tak je bil v

Mariboru – imeniten v vlogi glavnega urednika založbe Obzorja! – ko sva se obiskovala in si bila blizu; tak ostaja še 27 let po smrti, po tragični smrti. Ki je presekala njegovo zemsko pot. Ki je zaustavila njegovo pero pri peti zbirki. Kot sveder v pajčevino. A za življenja je šel Herman s poezijo proti nabrušeni zavesti o krhkosti in ranljivosti, usodni osamljenosti človeka.

Njegov pesniški opus prav zaradi svoje neobsežnosti nima škrbin, nima ohlapnih mest. Scela je obstojen in nagovarja tudi današnji čas, razkužuje ga in čeli z intimno bolečnostjo, ki je bila Hermanu Voglu očitno od rojenic

pritraknjena v Mežiški dolini, v rodnem Lomu, v tem zadnjem lazu duhovne Slovenije.

Ganjen sem, da sem danes navzoč ob odkrivanju spomenika pomembnemu ustvarjalcu. Trajno vrisuje Mežico v zemljevid naše kulturne zavesti in samozavesti. Krajanom bo odslej govoril o njihovem pesniku, meni in slovenskim književnikom pa potrjeval, da je naša dežela živordeča in polnokrvna, ker se njeni prebivalci družijo s pesništvom, ker so ponosni na svojega pevca. Navkljub vsej revščini, nemarnosti, zajedljivosti in pritlehnosti, in kar je še takih

bolezni na Slovenskem – imejte odslej občutek, da niste več obrobje, ampak gostoljubno široko osrčje. Sami ste, dragi domačini Mežiške doline, odgojili in potrdili to kulturno potezo v svojem značaju s tem likom – spomenikom, ki ga je v bronu interpretiral Mirsad Begić.

Še sončen pozdrav vsem Voglovim, Hermanovim bližnjikom in sorodnikom. V današnjem dnevu je čutiti tudi njihovo zavzetost in ljubezen. Prek Hermana v bronu mi bodo bližnji in dragi še, upajmo – sto let!

Marko Kravos

Statistično poročilo DU Mežica za leto 2015

V okviru Društva upokojencev Mežica deluje več skupin, ki so s svojimi aktivnostmi razdeljene v posamezne sklope.

V rekreacijo in šport so vključeni:

1. balinanje
2. pikado
3. kegljanje z vrvico
4. smučanje
5. kegljanje
6. športni ribolov
7. šah
8. pohodništvo.

Ad 1. Skupina balinarjev, ki jo je vodil Cveto Podjaveršek, je štela 29 članov. Sodelovali so na 9 tekmovanjih in turnirjih. S svojim nesebičnim in

vztrajnim delom jim je uspelo dokončati balinarsko hišico, ki je lahko ponos našemu društvu in občini kot celoti.

Ad 2. Skupino pikado je vodil Vinko Strgar, vanjo je bilo vključenih 18 članov. Sodelovali so na dveh turnirjih v Mežici in Slovenj Gradcu.

Ad 3. Osem članov je sodelovalo v skupini kegljačev na vrhvi, ki jo je vodil Franc Rožej. Udeležili so se dveh tekmovanj.

Ad 4. V smučarski ekipi, ki jo je vodil Anton Strmčnik, so sodelovali štirje člani, udeležili so se ene tekme z dvema tekoma za prvenstvo KPZ DU.

Ad 5. Sekcijo kegljačev je vodil Karel Bahč, v njej je sodelovalo 12 članov, od teh jih je aktivno tekmovalo 9, udeležili so se 22 tekem.

Ad 6. Športni ribolov je vodil Marjan Praprotnik, šest članov pa se je udeležilo enega prvenstva KPZ DU.

Ad 7. V šahovski sekciji, ki jo je vodil Karel Potočnik, je bilo 15 šahistov, ki so odigrali turnir za prvenstvo Mežice in dva dvoboja s šahisti iz Črne. Trije člani se vedno udeležujejo Duftovega turnirja na Prevaljah, Poberžnikovega memoriala v Dravogradu in ciklusa 10-mesečnih turnirjev v Črni na Koroškem, na Ravnah na Koroškem, v Slovenj Gradcu, Dravogradu in na Rudnem v Avstriji. Udeležili so se regijskega tekmovanja KPZ. Dvakrat mesečno so izvedli tudi hitropotezne turnirje.

Ad 8. Pohodniško skupino »Martinčki« sta vodila Gerhard Pečovnik in Anton Strmčnik – organiziranih je bilo sedem pohodov, le-teh pa se je

udeležilo povprečno osem članov.

V kulturo so bili vključeni.

1. Pevska skupina Gorna
2. MPZ Viharniki
3. Super bice iz Mežice
4. Komisija za kulturo DU.

Ad 1. V pevsko skupino Gorna, ki jo vodi pevovodja Klavdija Fraidl, je vključenih 14 pevk, ki so sodelovale na sedmih kulturnih in pevskih prireditvah v kraju in na šestih prireditvah izven kraja.

Ad 2. MPZ Viharniki, ki ga vodi pevovodja Andrej Gorenjak, šteje 13 pevcev, sodelovali pa so na 18 prireditvah v kraju in izven kraja.

Ad 3. V lutkovno skupino »Super bice iz Mežice«, ki jo je vodila Vanča Škrjanec, je bilo vključenih šest članic, odigrale so 24 predstav, ki si jih je ogledalo 1536 otrok in 148 odraslih.

Ad 4. Komisija za kulturo DU, ki jo vodi Draga Simetin-ger, je organizirala kulturni program na Prešernovem dnevu, ob dnevu žena in materinskemu dnevu, ter društvenem pikniku. V socialo so bile vključene tri skupine:

1. Lipa
2. Harmonija in
3. Starejši za starejše.

Ad 1. Skupino »Lipa«, ki jo je vodila Leopoldina Šegel, je združevalo 12 članic, ki so se udeleževale raznih delavnic, pogovornih tem ter izdelovale voščilnice za potrebe društva.

Ad 2. Skupino »Harmonija« je vodila Silva Polajner in je štela 11 članic. Na druženju so izvajale različne miselne vaje, razvijale ročne spretnosti in se družile predvsem za svojo dušo. Za potrebe društva so izdelovale

tudi voščilnice.

Ad 3. Skupino »Starejši za starejše« je vodila Leopoldina Šegel. Vanjo je bilo vključenih 15 prostovoljcev, ki so obiskali krajanke Mežice, starejše od 69 let. Odstotek obiskanih glede na število načrtovanih obiskov je bil 72,79%, odstotek obiskanih oseb s pomočjo je bil 11,31%.

Na področju letovanja smo tudi lani organizirali letovanje v hotelu Delfin in vanj vključili 47 članov našega društva ter društev iz Črne na Koroškem in s Prevalj.

Na področju izletništva, ki sem ga usklajevala Rozalija Libnik, je bilo organizirano Martinovanje v Ljutomeru, ki se ga je udeležilo 14 naših članov. 21 članov pa se je udeležilo promocijskega izleta v Begunje.

Tradicionalne prireditve smo razdelili na štiri sklope, in sicer:

1. Literarni večer ob Prešernovem prazniku, kjer je sodelovalo 31 naših članov, prisotnih poslušalcev je bilo 16.
2. V gostišču Krebs smo organizirali čajanko ob dnevu žena in materinskem dnevu, udeležilo se je je 40 naših članic.
3. Organizirali smo tudi piknik za naše člane na turistični kmetiji »Vojak«, kjer smo se predvsem družili in preizkušali v športnih aktivnostih, seveda smo poskrbeli za jedačo, pijačo in glasbo. Prisotnih je bilo 44 članov.
4. Tako kot že vrsto let, smo tudi lani organizirali sveto mašo za umrlimi člani v Heleni, katere se je udeležilo 30 svojcev in članov DU.

V mesecu marcu 2015 smo imeli redni Zbor članstva. Prisotnih je bilo 48 članov. Imeli smo šest sej Upravnega odbora, na katerih smo obravnavali sprotne zadeve za društvo.

S skromnimi darili je osem članov obiskalo naše občane v domovih starostnikov na Prevaljah, v Črnečah in Slovenj Gradcu.

Pri DU imamo tudi komisijo za popis inventarja, kjer so sodelovali trije člani, popis pa je bil opravljen 31.12.2015.

Komisija za stanovanjske zadeve, katere predsednik je bil Adolf Plaznik je dodelila dve stanovanji našim članom, izvedla pa je tudi eno menjavo stanovanja s Prevalj v Mežico. Sicer pa ima društvo še vedno v lasti 13 stanovanj.

Nadzorni odbor, ki mu je predsedoval Jure Škudnik, je imel eno sejo, na kateri je pregledal gotovinsko in negotovinsko poslovanje našega društva. Sicer pa se je predsednik redno udeleževal sej Upravnega odbora.

Komisija za priznanje je našim zaslužnim članom podelila štiri društvena priznanja in eno plaketo ZDUS-a.

V letu 2015 je bilo v naše društvo včlanjenih 493 članov, od tega 219 moških in 242 žensk. Na novo se je včlanilo 14 oseb, umrlo je 32 članov, izstopilo jih je 31, 20 članov pa je bilo zaradi visoke starosti nad 90 let oproščenih plačila članarine. Društvena članarina je bila tudi v letu 2015 enaka in sicer 8,00€, 10,00€ pa je za dodatno Vzajemno zavarovanje plačalo 227 članov.

Statističarka **Rozalija Libnik**

V mesecu aprilu 2016 je bil volilni zbor članov Društva upokojenecv Mežica, kjer smo razrešili dosedanji Upravni odbor in imenovali novo vodstvo društva, in sicer:

Jožef Libnik – predsednik

Karel Potočnik – podpredsednik

Branko Šegel – podpredsednik

Ostali člani:

Draga Simetinger

Rozalija Libnik

Majda Pušnik

Leopoldina Šegel

Gerhard Pečovnik

Franc Rožej

Barbara Žlebnik

Jožica Hovnik

Stojan Gerdej

Janez Grauf

Na sliki iz objektivnih razlogov manjka **Stojan Gerdej**.

Vsebina aktualne zloženke in vabilo k udeležbi dejavnosti DU Mežica

1. REKREACIJA IN ŠPORT

Odgovorna oseba Barbara Žlebnik

BALINANJE – vodja Cveto Podjaveršek

KEGLANJE – vodja Karel Bahč

KEGLANJE Z VRVICO – vodja Franc Rožej

ŠAH – vodja Karel Potočnik

ŠPORTNI RIBOLOV – vodja Marjan Praprotnik

SMUČANJE – vodja Anton Strmčnik

POHODNIŠTVO – skupina MARTINČKI – vodja Gerhard Pečovnik

PIKADO – vodja Vinko Strgar

2. KULTURA

Predsednica Draga Simetinger

Pevska skupina GORNA – predsednica skupine Majda Pušnik, pevovodja Klavdija Fraidl

MPZ VIHARNIKI – predsednik zbora Jožef Libnik, pevovodja Andrej Gorenjak

TEHNIČNA KULTURA – odgovoren Janez Grauf

3. SOCIALA

LIPA – vodja skupine Leopoldina Šegel

HARMONIJA – vodja skupine Silva Polajner

STAREJŠI ZA STAREJŠE – vodja skupine Leopoldina Šegel

STANOVANJSKA KOMISIJA – predsednik Stojan Gerdej

4. LETOVANJA

Letovanje v hotelu Delfin Izola – september

odgovorna oseba – tajnica Jožica Hovnik

Termin letovanja se vsako leto spreminja zaradi ostalih društev v Mežiški dolini.

Točni datumi in cene letovanja bodo pravočasno objavljene.

5. IZLETI

Vodi in usklajuje Rozalija Libnik

Martinovanje

Promocijski izleti po izboru ponudnika

Izlet po želji članov – september, oktober

Točni datumi, programi in cene posameznih izletov bodo pravočasno objavljeni.

Na krajevno običajen način bomo obveščali člane o posameznem izletu.

6. POHODNIŠTVO – skupina MARTINČKI

Pohod na Mučevo

Pohod na Gorno

Prvomajski pohod na Volinjak

Pohod na Kranjčev vrh

Pohod na Pikovo – maša za umrle člane DU

Pohod na Krančev vrh

Pohod, Mežica – Senčna vas – Melanšek – Čepin

Pohod, Gmajna – Potočnik – Reht

Pohod na Grohat in Raduho – organiziran prevoz

Lovska kočja Dukles – Kranjc – Ladinik

Polena – Breg – Belejevo

Volinjak – kmetija Stovčnik

Hamunov vrh – Poljana – Pričnik – Senčna vas

Brinova gora – Prevalje

Izvir Meže v Avstriji – Koprivna

Točni datumi in cene bodo določeni pred vsakim pohodom na krajevno običajen način.

7. TRADICIONALNE PRIREDITVE

Literarni večer v okviru Prešernovega praznika,

sodelujejo literati DU Mežica, MPZ Viharniki, ŽPZ Gorna – februar

Dan žena – materinski dan – čajanka v gostišču Krebs,

sodelujejo MPZ Viharniki, ŽPZ Gorna – marec

Zbor članstva DU Mežica

Piknik članov društva

s kulturnim programom, športnimi aktivnostmi in druženjem ob glasbi – gostišče Čepin – avgust

Filmski večer – predvajanje posnetkov z izletov in pohodov – sejna soba društva (predvaja Gerhard Pečovnik)

med decembrom in februarjem

Martinovanje – organizacijo vodi Rozalija Libnik

v dogovoru z DU Ljutomer. Martinovanje bo možno tudi na drugi lokaciji, če prvotna ne bi bila mogoča.

Občina Mežica ustanavlja Društvo Medgeneracijski center Mežica

Občinski svet Občine Mežica je po daljši javni razpravi, ki je potekala kar nekaj mesecev in po zagotovitvi in potrditvi sredstev v proračunu, na svoji 12. seji, 11. maja 2016, podprl idejo o ustanovitvi Društva Medgeneracijski center Mežica. Podporo za ustanovitev društva sta dala tudi občinska odbora za negospodarske in gospodarske dejavnosti.

Občina Mežica bo društvo ustanovila skupaj z Društvom upokojencev in Izo-braževalnim kulturnim društvom mladih Perkmadelci. Pri delovanju društva gre za koncept prostovoljstva.

Občina Mežica želi z ustanovitvijo Medgeneracijskega centra izboljšati, obogatiti in popestriti lokalno okolje z medgeneracijskimi programi in s prostorom, ki bo namenjen vsem generacijam

za neorganizirane oblike druženja. Center bo namenjen starejši, srednji in mlajši generaciji, ki so aktivnosti sposobni, si aktivnosti želijo, ki si želijo druženja s svojimi vrstniki in z drugimi generacijami, ki želijo spoznavati nove ljudi in navade, se želijo kaj novega naučiti, ki želijo dobiti razne informacije, nasvete in tudi pomoč. Z medgeneracijskim centrom bo ponujen prostor za prijetno druženje, ustvarjanje, učenje, deljenje izkušenj in predvsem sklepanje novih vezi med starejšimi, srednjo generacijo in mladimi. V centru bodo potekale številne dejavnosti (predvsem v dopoldanskem in popoldanskem času, občasno tudi zvečer), poleg tega pa bo vsak dan kar nekaj časa namenjenega še medsebojnemu druženju, prebiranju časopisov in revij, brskanju po spletu in podobno.

Center bo odprt vsak delovni dan nekaj ur v dopoldanskem času in nekaj ur v popoldanskem času.

Občina bo za delovanje društva najela prostore v velikosti cca 200 m².

Prostor bo obsegal:

- manjšo čajno kuhinjo z manjšo jedilnico (v povezavi z dnevnim prostorom),
- dnevni prostor za druženje (v povezavi s čajno kuhinjo),
- eno manjšo pisarno (informacijska pisarna ter hkrati pisarna za vodjo centra),
- eno večjo predavalnico oz. večnamenski prostor namenjen predavanjem, večjim delavnicam, telesnim aktivnostim ..., v predavalnici se zagotovijo tudi možnosti za umestitev indukcijske zanke za potrebe gluhih

- in naglušnih oseb;
- en srednje velik prostor za namen izvajanja delavnic,
- sanitarije – obvezno tudi za invalide (1 sanitarije za invalide, 1 sanitarije za neinvalide),
- hodnik z garderobo,
- vhod (prilagojen tudi za invalide),

Otvoritev Medgeneracijskega centra je predvidena v mesecu septembru 2016.

K soustvarjanju in kreiranju aktivnosti v medgeneracijskem centru prijazno vabimo vse krajanke in krajanje Mežice, da s svojim znanjem, pripravljenostjo, prostovoljstvom polepšate in obogatite življenje v naši občini.

Olga Vrščič
Služba za družbene dejavnosti

Prijazni sosiedje tudi v letu 2016

Majhne ideje, s katerimi želimo vzpodbuditi in vzdrževati dobre odnose med ljudmi, moramo skrbno negovati. Potem, ko vztrajamo, se tudi majhne ideje o sosedskem sobivanju in prijateljstvu razširijo med veliko ljudi. Kot smo opisovali že v preteklih letih, se je praznovanje »dneva sosedov« pričelo leta 2000 v Parizu z namenom, da bi obnovili vrednote

solidarnosti, bratstva in prijateljstva v sosedskih odnosih. Somišljenike, ki v sosesčinah povabijo ljudi, da nekaj uric prijazno posvetijo drug drugemu, sosedu ali sicer tujemu človeku izrazijo svoje empatijo, štejejo sedaj že v milijonih po vsem svetu. Beremo, da je letos že Evropski parlament prevzel pokroviteljstvo teh srečanj in občutimo, da tako soustvarjamo

prijaznejši svet. Pri nas je bil predlog o praznovanju »dneva sosedov« letos sprejet v program Mežiškega poletja. Dan sosedov praznujemo zadnji petek v maju in tako je to praznovanje uvodni dogodek v naše prijazno, lepo, dolgo poletje, za katerega pa moramo poskrbeti tudi sami, skupaj s sosedi in prijatelji. Podarimo si nekaj uric časa,

dobro voljo in seveda tudi dobrote, ki zagotavljajo dobro počutje. Nekaj odziva je bilo in upamo, da bo »dan sosedov« postal praznovanje, ki ga bomo vsako leto ponovili v mežiških sosesčinah.

Če bo tako, se bomo morda lahko sporazumeli o pobudi, da bi tudi naše mesto prijavili na svetovni seznam mest, kjer vzpodbujamo dobre odnose med ljudmi, med sosedi, tudi s skupnim praznovanjem. Razširil bi se glas o

odličnosti naše lokalne skupnosti.

NE POZABIMO BITI DOBER SOSED.

**Vesna Trdina in
Vida Potočnik**

60 LET – Glasbena šola Ravne na Koroškem

Govor župana na prireditvi ob 60-letnici Glasbene šole

Petje in glasba sta nam Korošcem tako rekoč položeni v zibelko in dokaze o naši predanosti glasbi je moč najti na vsakem koraku.

Častitljiva tradicija naših pevskih in glasbenih zasedb ter posameznikov se prepleta z vedno novimi željami in poskusi, da bi že slišnemu dodali nove zvoke in sveže melodije. Bogato glasbeno izročilo naših prednikov se tako tvorno pretaka v ustvarjalno sedanjost.

Učenju glasbe gre pri tem posebna pozornost in na tem področju je naša Glasbena šola Ravne na Koroškem skozi desetletja svojega delovanja odigrala pomembno vlogo. V šestih desetletjih

svojega delovanja je izobrazila vrsto glasbenikov, od katerih so mnogi postali vrhunski profesionalni in akademski glasbeniki, na kar smo lahko še posebej ponosni.

Poslanstvo naše glasbene šole ima prav gotovo širši pomen, saj je šola vseskozi tvorno vpeta v lokalno okolje in kulturno podobo naših krajev. Odlično sodelujejo z vsemi pihalnimi orkestri v dolini ter skrbijo, da našim godbam ne zmanjka mladih nadobudnih pihalcev, trobilcev in tolkalcev. Prisotni so na občinskih prireditvah in proslavah, koncertih in glasbenih dogodkih. Za vse to jim gre iskrena pohvala in zahvala.

V šestdesetletnico Glasbene šole Ravne na Koroškem so vtkane tudi generacije učiteljev, ki so pri učencih vseskozi budili in oblikovali skrito nadarjenost in tako širili krog tistih, ki se znajo in hočejo izražati skozi glasbo. Tudi njim gre za vložen trud in podano znanje, iskrena hvala in zahvala.

Seme glasbe, ki ga je pred šestdesetimi leti v tem okolju zasejala Glasbena šola Ravne na Koroškem, torej bogato rodi. Ob njihovem jubileju jim iskreno čestitamo in jim želimo uspešnega dela tudi naprej.

**Župan Občine Mežica
Dušan Krebel**

115. LET PIHALNEGA ORKESTRA RUDNIKA MEŽICA

Pihalni orkester Rudnika Mežica je bil ustanovljen leta 1901 in neprekinjeno deluje vse do danes. Na začetku delovanja je štel okoli 25 članov, vsi so bili zaposleni v Rudniku svinca in cinka v Mežici. S prvim nastopom se je godba predstavila na velikonočni procesiji leta 1901. Vse od ustanovitve se je godba soočala z veliko težavami, vendar nikoli ni klonila ali prenehala z delovanjem. Vrstili so se vzponi in padci, pogojeni z ekonomsko ali kadrovsko krizo, le-ti pa so orkester iz leta v leto notranje vse bolj utrjevali.

Pihalni orkester Rudnika Mežica je nosilec kulturne dejavnosti v zgornji Mežiški dolini, saj brez njegove udeležbe mine le malo katera kulturna prireditev. Po zaprtju Rudnika svinca in cinka v Mežici pa orkester s svojo rudarsko uniformo ohranja spomin na rudarjenje v naši dolini. Ob 110-letnici delovanja orkestra smo pridobili prenovljen glasbeni dom, na katerega smo zelo ponosni. Orkester se je vsa leta kadrovsko in kvalitetno večal s pomočjo internih pedagogov, zadnja leta pa največ kadra pridobimo s pomočjo glasbene šole Ravne na Koroškem, nekaj članov obiskuje ali pa je že končalo srednjo glasbeno šolo. Danes orkester šteje preko 60 članov. V vseh teh letih neprekinjenega delovanja se je v orkestru zvrstilo sedem dirigentov. Od leta 1991 dalje je orkester uspešno vodil dirigent in umetniški vodja

Janez Miklavžina. Od leta 2013 je dirigent orkestra Dušan Štriker. Pristop, ki ga orkester uporablja, združuje vzpodbujanje pozitivnega odnosa in ljubezni do glasbe ter profesionalnega dela z mladimi. Pri tem uporabljamo metode, ki temeljijo na pridobivanju izkušenj na solističnih nastopih in vključevanju mladih članov v mladinske glasbene tabore. Vsako leto ponosno spodbujamo naše mlade člane na taboru Musica Creativa, kjer se dodatno izobražujejo in nadgrajujejo svoje znanje. Eden izmed bolj učinkovitih pristopov pri delu z mladimi je predstavitev inštrumentov in orkestra otrokom v vrtcu in osnovnošolcem. Tako lahko omogočimo najmlajšim, da pridejo v stik s pravimi inštrumenti in privabimo talente, da se vključijo v naš mladinski program. Z nudenjem aktiv-

nega preživljanja prostega časa mladih prispevamo k preusmeritvi interesov mladih v bolj produktivne in konstruktivne aktivnosti, ki niso le sprostitve, ampak tudi izziv. Vsako leto se z orkestrom odpravimo na razna gostovanja. Tako smo v zadnjih letih gostovali na Slovaškem, v Trogirju, na Malem Lošinju, v Puli, Rovinju, letos smo se udeležili mednarodnega FAKS Play festivala v Vrsarju, drugo leto pa nas čaka tekmovanje, ki ga organizira Zveza Slovenskih godb. Vsekakor ne smemo pozabiti na zavirljivo obletnico delovanja orkestra. Letos praznujemo 115. obletnico neprekinjenega delovanja Pihalnega orkestra Rudnika Mežica. Na ta jubilej smo izredno ponosni, zato smo praznovali skupaj z vami in ga počastili s koncertom Pihalnega orkestra Rudnika Mežica in s koroškimi glas-

benimi gosti, skupino Fauš Dur Band. Ob tem dogodku sta Pihalni orkester Rudnika Mežica in Rudarska godba Hrastnik nadgradila dolgoletno pristno tovarištvo in prijateljstvo s podpisom listine o pobratenju. Sledi še podpis listine v Hrastniku, ki se bo zgodil 24. junija ob našem gostovanju pri pobrateni godbi. Vsi člani orkestra smo hvaležni za podporo, ki nam jo nudijo občina Mežica in Črna na Koroškem, podjetja in podjetniki ter vsi posamezniki. Veseli pa smo tudi ob pogledu na polne dvorane ob naših koncertih in vseh, ki nas v zgodnjih jutranjih urah pričakate ob igranju budnice za 1. maj. Zagotavljamo vam, da naši inštrumenti ne bodo utihnili še vsaj naslednjih 115 let.

SREČNO

Tajnica orkestra **Saša Voler**

Kljub temu, da še ni bil rožnik, je Rožnik zacvetel in skozi pesem nagovoril vse, ki so se 6. maja zbrali v dvorani Narodnega doma Mežica.

Štiri leta je, odkar smo se junija zbrale štiri ženske in Sara, ki je bila pripravljena delati z nami. Počasi je nastal MePZ Rožnik, ki je imel želje, voljo in upe. Razvijali smo z zavedanjem, da je pomembno pustiti času čas, da je potrpežljivost pomembna vrlina in da je samokritičnost pot do boljšega. In letos nam je uspelo v obliki samostojnega koncerta pokazati, kaj je rast prinesla.

Projekt, ki smo si ga zastavili, je bil premišljen. S Sarinim izborom smo želeli predstaviti raznolik repertoar, ki odraža našo odprtost za vse žanre. Tako smo v prvem delu koncerta predstavili dve slovenski ljudski, Kanon Dona nobis pacem, ki je del latinske maše neznanega avtorja, dve spevni pesmi Spev z gore, za katero besedilo je napisala Milka Hartman, uglasbil jo je Hanzi Artač, priredil pa jo je

Englebert Logar, ter znano Avsenikovo Čebelarstvo pesem, za katero je priredbo napisala Sara Kobolt.

Drugi del je bil bolj živahen. Pevci smo se sprostili in še bolj razprli glasilke. Tako smo pričeli s Privškovo Mati bodiva prijatelja, za katero čutno besedilo je zapisal Dušan Velkavrh, nadaljevali z Sepetovimi Orglicami, katerih razigran in hudomušen tekst ne skriva, da je njihov avtor Fran Miličinski – Ježek.

Pri zadnjih treh gospelih je oder res zaživel – pevci smo poplesavali, ploskali

in z vznosenostjo peli Prais his holy name, Dudabda in na koncu še sporočili Good news. Občinstvo pa nas je z navdušenjem pospremlilo z aplavzom.

Kar nekaj naših pesmi je bogatila glasbena spremljava. Luka Krof, Peter Kobolt, Klara Kobolt, Gaber Bobek, Borut Želodec, Zala Mikl, Barbara Stane in Florjan Ladinik so bili naši spremljevalni muzikantje, s katerimi smo se odlično ujeli. Bili so prilagodljivi, hitro učljivi in odprti, predvsem pa so že na vajah, pa tudi na koncertu ustvarili razigrano vzdušje. Hvala vam.

ŽE VELIKEGA TRAVNA

Seveda pa si poleg omenjenih glasbenikov zaslužijo zahvalo še mnogi drugi, ki so nam pomagali uresničiti ideje projekta. Urška Burger, ki nam je s svojim čistim in v nebo segajočim sopranom pomagala peti in ki je Ave Marijo zapela tako čutno, da nam je zastal dih. Rok Divjak, ki si je vzel čas za nas in nas ozvočil tako, da se je slišalo vsak glas posebej in skupaj v ubrani harmoniji.

Veseli in hvaležni smo tudi, da so se na naše vabilo odzvale Rusalke, dobitnice zlate plakete na tekmovanju Naša pesem v skupini malih pevskih skupin. Tako smo

imeli priložnost slišati, kako sanje zvenijo, ko poletijo kvišku ...

Pomemben del našega projekta je bila tudi scena. Želeli smo, da odraža nas, našo rast, naš razcvet in Kaja, kot glavna predstavnica Biroja 22, je prevzela koncept in režijo koncerta. Oder je prelevila v velik cvet, ki se razpira, in je sestavljen iz majhnih cvetov. Te so se med koncertom kot tančica lesketale v različnih barvah. Igrivost, lahkotnost in razcvet je bil njen opis, kot so pridevniki, s katerimi smo mi opisali naše ime. Hvala ekipi, da se je oder

razcvetal in da je Gregorjeva spremna beseda tekla igrivo in lahkotno.

Mnogo jih je še, ki bi se jim rada zahvalila – sponzorjem, Mateju Podričniku, Kaji Kos, Jasni Kalčič, Ambrožu Blatniku, Brigiti Praprotnik, županu, vam poslušalci, da ste prišli in nam dali priložnost, da vas s pesmijo nagovorimo, našim družinam, ki nas podpirajo. In posebna hvala pevcem, vsakemu posebej – Bojani in Simoni Hudrap, Jasmini Dretnik, Zofiji Dorič, Silvi in Slavku Podričnik, Klavdiji Freidl, Darji Miklavžina, Andreji Breznik, Aleksandri Grabner Jonke, Barbari

Stane, Sari Šmigoc, Suzani Šumah, Petru Štirn, Franju Kocenu, Bogdanu Mandlu, Andreju Jerebu, Romanu Abrahamu in Karliju Vugrinču. In na koncu Sari Kobolt – brez nje Rožnika ne bi bilo. Ona je tista, ki v nas vzbudi presenečenje, kaj zmoremo s svojim glasom, nas uči biti občutljivi poslušalci in rahlo-čutni pevci.

Še se učimo in verjamem, da bosta naš zanos in volja prinesla v kraj še lepih dogodkov, katerih zgodbe nas bogatijo.

Petra Štirn Janota
predsednica MePZ Rožnik

A JE ROŽNIK CVETEL

foto: Rok Petelin

ZNANI MEŽIČARJI

Nekateri ljudje so kot puščice. Ko izberejo svojo smer in interes, se ne ozirajo več nikamor drugam, popolnoma se posvetijo eni sami stvari. Drugi so kot skala. Trdi in trdni, nepremakljivi, čvrsto ukoreninjeni na vedno istem mestu. Tretji so amebe – neodločno se prelivajo sem in tja, nikakor ne najdejo pravega smisla in smeri, sploh ne vedo, kaj bi pravzaprav radi.

Nekaj povsem drugega so ljudje, ki so kot zvezde. Zanima jih več stvari, zato tudi delujejo in se udeležujejo na večih področjih, pa ne površno, temveč na vsakem posebej polno in predano.

In eno iz zadnje skupine sem obiskala, da vam jo, čeprav jo skoraj vsi poznate, malo поблиžje predstavim.

Ajda Vasle

Mama Ajda, ati Ermin in Lipi

je mlada ženska, ki jo večina pozna s področja kulture. Svoje zvezdne krake pa izteza tudi še v druge smeri.

KULTURA

Že v osnovni šoli je Ajda sodelovala v recitacijskem krožku, na prehodu v srednjo šolo pa jo je v Literarno gledališče TRESKA pritegnil Marijan Mauko. Navdušena nad medgeneracijskim kulturnim udejstvovanjem pri Treski se je že v prvem letniku pridružila gimnazijski gledališki skupini, kjer so pod mentorstvom prof. Silve Sešel in prof.

Irene Oder pripravljali recitale, literarne večere in igre. *Zaprta vrata* Paula Sartra in *Eva*, feminizirana oblika igre *Eugen Tankreda Dorsta*, sta dve, v katerih je sodelovala tudi Ajda.

Prežihove matere je bil prav tako izjemen projekt, v katerem je poleg Janje Gradišnik in Lize Kacel tudi Ajda doživeto in presunljivo interpretirala eno od mater – na Kuharjevih dnevih v Kotljah in potem še na Treski, katere vodenje je sčasoma od g. Mauka prešlo nanjo. Čeprav Ajdina študijska smer ni bila po-

Citranje z mamo

Franz Tschernko, Ajda in Alexander Srienc pri delu

sebej literarna, je na svoji fakulteti organizirala dva kulturna večera – literarno srečanje z dr. Miklavžem Komeljem in predavanje našega sokrajana, Franca Oderlapa.

Deset let je trajalo njeno sodelovanje v Pihalnem orkestru Rudnika Mežica, kjer so ji poleg zvončkov v roke kar hitro predali še vodenje/povezovanje koncertov. Pri tem je večinoma vezni tekst lahko svobodno oblikovala sama. Zadovoljna je, da so ljudje dobro sprejeli malo bolj sproščeno napovedovanje, kakršnega prej niso bili vajeni.

Morda se kdo še spomni, kako so ob enem od prvih božično-novoletnih koncertov PORM na oder pripeljali veliko darilo – iz njega je skočil mlad muzikant, kot ponazoritev želje, da bi orkestru nikoli ne zmanjkalo mladih, nadobudnih glasbenikov

Zadnja proslava, ki jo je vodila, je bila 25.4. letos, rada pa se spominja prve iz niza Pomežik kulturi, ko je poleg oblikovanja besedila lahko sama izbrala tudi nekaj nastopajočih.

Pod poglavjem *kultura* nikakor ne smemo pozabiti citer. Nižjo glasbeno šolo je Ajda končala pri najstrožji učiteljici – mami Dorici Vasle, s katero pa sta do sedaj v javnosti skupaj zaigrali le enkrat samkrat. Je bilo fajn, se spominja sogo-vornica.

POKLIC

Glede na vse prej naštetu udejstvovanje je bilo logično in pričakovano, da se bo usmerila v študij slavistike. Za vse druge že, za zlato maturantko Ajdo pa ne! Ona je razmišljala drugače. Kot ortodoksna podeželanka (kakor se opiše sama), ki ljubi naravo, odprt prostor in svobodo, se sama v slavistiki ni videla. Morda biologija, je tuhtala, a se ji je tudi ta zdela premalo konkretna. Logična izbira je torej bila uporabna naravoslovna veda – veterina. Odločitev, h kateri je veliko prispeval (žal že pokojni) veterinar Franci Klavž, je zorela kar nekaj časa, a ko je bila sprejeta, se je Ajda zagrizla v študij in ga končala pri petindvajsetih. Devet mesecev po diplomi se je zaposlila. Za razliko od mnogih diplomantov, ki neskončno dolgo iščejo zaposlitev, je Ajdo gospod Tschernko, veterinar iz Libuč, poiskal kar sam! Ker jo je potreboval, in ker jo je med prakso, ki jo je opravljala pri njem, ocenil za primerno in sposobno. Franz Tschernko je bil dober mentor in je dober šef, ki včasih bolj kot mlad veterinar ve, kdaj ta že zmore in zna opraviti tudi zahtevnejše postopke in posege, pravi Ajda.

Bi svoj poklic zamenjala za drugega, če bi mogla? me je zanimalo. Odgovor je bil hiter, odločen in kratek: NE! Delo je pestro, veliko ga je na terenu, vedno je kaj novega, da se ga dobro organizirati. Grobih fizičnih posegov ne opravlja, veliko je zunaj, v naravi, pa še lepo je doživljati zadovoljstvo in hvaležnost ljudi na osamljenih kmetijah, ko poleg

živali, zaradi katere je prišla, nekaj časa nameni tudi njim.

Še v čase, ko je opravljala študijsko prakso s Klavževim Francijem, sega zgodbi-ca o kužku, ki so ga lastniki pripeljali na uspavanje, ker je imel prehude težave z ogromnim sečnim kamnom v mehuru. Vsi žalostni so se poslovili od »družinske-ga člana«, kar taka živalca prav gotovo sčasoma postane, in odšli. Franci pa se je po kratkem premisleku (take še nisem, podobnih pa veliko) odločil, da bo ope-racijo vseeno izvedel. In je uspela! Da ne bi lastnikom prehitro vzbujali upanja, je psička v domačo nego in oskrbo do naslednjega dne vzela Ajda, potem pa so presenečeni lastniki kužka dobili nazaj.

MAMA

Odkar je na svetu Lipi, je Ajda najprej in predvsem mama. Potem dolgo nič, nato veterinarica in šele zatem vse ostalo. Z otrokom se vse spremeni, vrednote za-menjajo vrstni red in življenje se osmisli na drugačen način. Pri njegovih petnaj-stih mesecih se je vrnila na delo. Enkrat je to pač treba narediti in večni dvom mam, ali naj še ostane ob otroku ali pa ga pusti v sigurnem varstvu, je enak pri dvanajstih, petnajstih ali dvajsetih mesecih. Običajno se potem izkaže, da imajo mame ob tem kanček slabe vesti, otrok pa je, če odsotnost le ni predolga, prav nič ne pogreša.

ROČNE SPRETNOSTI

V času miklavževanja na Treskinem večeru so obiskovalce kar nekaj let pričakale šibe, parkeljni in angelčki, novoletni okraske in unikatne sveče. Večino tega sta ustvarjali Ajda in njena mama. Od kod znanje in ideje, me zanima. Ajdino otroštvo so zaznamovali predvsem odrasli. Že od malega je od njih srkala znanje in spretnosti, kot so šivanje, pletenje, kvačkanje, tudi uporabe škarij ji niso branili. Za vse to je poskrbela Stropnikova Štefka, stara ženička, ki je bila vsak dan pri Lekšu. »Knofe šivat me je pa naučila Šumahova bica,« je še dodala Ajda. Razvijanje ročnih spretnosti je za otroka zelo pomembno, prav pa pridejo tudi kasneje, v poklicu – njej konkretno pri operacijah. Ideje pa, te možgani mimogrede beležijo kar sami, ko oči že podzavestno opazijo zanimive drobnarije, ki so potem ideja za izdelek. Čut za lepoto in ustvarjalno delo/igro se

trudi privzgajati tudi sinu.

POLITIKA?

Ne, to pa ne. Je popolnoma apolitična, je odločna Ajda. Ima svoja prepričanja, ki jih pa ne poizkuša niti razlagati niti vsiljevati drugim – in enako pričakuje tudi od sogovornikov. Človek se lahko druži in sodeluje z vsakim, dokler se oba zavedata, da sme svoboda enega segati le tako daleč, dokler ne omejuje svobode drugega.

Če pa bi že lahko na enem področju uveljavila svoje mnenje, bi popolnoma, za vedno in povsod prepovedala petarde in vsa ostala pirotehnična sredstva! Hud strah, ki ga ob pokanju doživljajo živali, se pogosto odrazi v njihovem slabem psihičnem zdravju, katerega posledice lahko nenazadnje občutijo tudi ljudje.

SPROŠČANJE

Zadnja leta se sprosti in odpočije predvsem ob sinčku, ki vsak dan pogrunta kaj novega. Od nekdaj pa ji najgloblje sprostitve daje življenje v naravi in z naravo. Ko pa vse v hiši zaspi, se z muco lotita branja ... Včasih do takrat, ko prvi že vstajajo ...

V času študija je ob vseh dogajanjih in možnostih, ki jih je ponujala prestolnica, za Ajdo bila najlepša stvar v Ljubljani – avtobus za Koroško!

CILJI

Ni, da bi človek o svojih ciljih preveč govoril. Zgodi se, da sčasoma niso več tako pomembni, dosego drugih preprečijo zunanji dejavniki, tisti doseženi so pa pravzaprav čisto osebna stvar vsakega posameznika.

Če je že govora o prihodnosti, Ajda poudari – ne cilj, temveč željo, da bi njen otrok zrasel v dobrega, zdravega in srečnega, zadovoljnega človeka. In da bi mu oba z atijem Erminom v mladosti znala dati korenine, obenem pa mu, tam nekje v bodočnosti, zmogla dati tudi krila.

Morda bo kdo, ki Ajdo dobro pozna, menil, da sem kakšnega od zvezdnih krakov njenega delovanja prezrla, izpustila.

Nič zato, dragi bralci, čisto vsega nam/vam pa tudi ni treba vedeti, mar ne ☺

Ida Paradiž

MEŽIČARJI OD TU IN TAM

PREVAJANJE ALI TOLMAČENJE – TO JE ZDAJ VPRAŠANJE

Poznate razliko med prevajalcem in tolmačem? Ne? Tudi jaz ne. Da prevajalec iz enega jezika v drugega prenaša predvsem zapisano besedilo, se mi je malo svitalo, o tolmačenju (in še čem) pa mi je marsikaj zanimivega povedal

Boštjan Zmagaj.

Kaj torej počne tolmač?

Konferenčni tolmač simultano – istočasno – ter konsektivno* tolmači govore iz enega v drug jezik, pri čemer v svojem podajanju vsebine v drugem jeziku ohrani vse jezikovne, kulturne in terminološke vsebine.

**konsektivno (po Wikipediji): tolmač stoji/ sedi ob govorniku in, ko ta zaključi svojo misel, obmolkne, da tolmač pove njegove besede in misli. Govorita torej izmenično/op IP*

Kakšno je bilo vaše šolanje in kakšne sposobnosti so pri tolmačenju nujne?

Za konferenčnega tolmača sem se šolal na posebnem študijskem programu na Filozofski fakulteti v Ljubljani – angleščina, nemščina in slovenščina – poleg tega pa sem svojo izobraževanje dopolnjeval z enoletnim študijem v ZDA in polletnim študijem v okviru evropskega programa za izmenjavo študentov Erasmus na Dunaju v Avstriji. Poleg poglobljenega poznavanja jezikov sem imel ogromno izbirnih strokovnih vsebin na področju evropskega prava, civilnega in kazenskega prava in ekonomije. Strokovno znanje je poleg poznavanje jezikov namreč predpogoj za kakovostno delo konferenčnega tolmača.

Poleg poznavanja jezikov in raznovrstnih strokovnih področij pa delo konferenčnega tolmača zahteva

dober kratkoročen in dolgoročen spomin, ki ga lahko z določenimi vajami precej izboljšamo. Tolmač mora namreč istočasno poslušati, razumeti in procesirati vsebino v enem jeziku, slednjo ohraniti v spominu in jo nato prevesti v tuj jezik.

Španščino pa sem se učil na Kostariki, Kubi, v Kolumbiji in Španiji, ker sem hotel pridobiti poglobljeno znanje jezika v vseh geografskih različicah. S tem vseživljenskim učenjem so se mi razširila obzorja in odprla vrata v nove svetove, ki bi mi drugače vedno ostali nedostopni. Zlasti učenje španščine, ki ni potekalo na univerzi ampak v mojem prostem času in ob delu, mi je omogočilo dostop do novih ljudi, pokrajin, prehrane in navad. Tako sem recimo v Kolumbiji okusil tropske sadeže in jedi, za katere kljub mojemu dobremu poznavanju prehrane še nikoli nisem slišal.

Kako priti do mesta tolmača v Bruslju in kakšno je / kako poteka vaše delo?

Za delo v institucijah Evropske unije sem moral prestati zelo zahtevna preverjanja.

Pred delom v Bruslju sem delal kot samostojni podjetnik v Sloveniji, predvsem kot prevajalec, konferenčni tolmač in učitelj na FF v Ljubljani. Potem pa je tudi mene gospodarska kriza prisilila, da se odpravim v tujino.

Trenutno sem zaposlen pri Evropski Komisiji, vendar pa večino mojega dela poteka v Svetu ministrov, kjer se predvsem razpravlja o zakonodaji. Delam s štirimi jeziki – slovenščino, angleščino, nemščino in španščino. Kot konferenčni tolmač delam skoraj vsak dan na drugem sestanku in se moram posledično tudi terminološko ustrezno nanj pripraviti. V običajnem tednu tako lahko delam na delovnih skupinah, ki obravnavajo kmetijstvo, ribištvo, obdavčitev, letalstvo in civilno ter kazensko pravo. Vendar je obseg tematik skoraj neskončen, kar pomeni, da se moram nenehno izobraževati na delovnem mestu in zunaj njega. Delo konferenčnega tolmača je zelo dober primer vseživljenjskega učenja. Kot primer terminološke strokovnosti lahko navedem sestanke o skupni ribiški politiki Evropske unije, kjer moram v vseh mojih delovnih jezikih poznati na stotine vrst rib in ribolovnih orodij.

Mislim, da sem se pri delu največ naučil na takoimenovanih misijah na terenu – običajno namreč tolmači delamo v konferenčnih dvoranh v posebnih kabinah za tolmače. Pri misijah pa smo s predstavniki Evropske komisije potovali po Sloveniji in presojali, kako Slovenija spoštuje evropski pravni red. Zlasti so bile te presoje usmerjene v prehransko verigo in varstvo rastlin in živali in s tem delom sem si pridobil bogate izkušnje in znanje z obiskov kmetij, klavnic, prodajaln, mlekar

1

2

3

4

itd., kjer sem Sloveniji in Evropski komisiji pomagal pri medsebojnem sporazumevanju. Tako se mi je okrepilo zaupanje v kakovostno prehrano, ki jo pridelujemo v Sloveniji, in navdušen sem bil tudi s skrbjo za dobrobit živali, ki je značilna za Slovenijo, zlasti v primerjavi z drugimi zahodnimi državami, kjer prevelikokrat dobiček prevlada nad zdravjem živali in rastlin.

Preden sem se preselil v Bruselj, sem kot svobodnjak delal na zelo raznolikih področjih. Najlepše spomine imam verjetno na Indijo, kjer sem spremljal delegacijo slovenskega Državnega zbora, in sem med drugim tolmačil tudi v Taj Mahalu, znamenitem čudesu sveta. Poleg tega me je službena pot ponesla tudi v Južno Afriko, kjer sem leta 2010 za FIFO delal kot konferenčni tolmač na tiskovnih konferencah pred in po tekmah slovenske nogometne reprezentance na Svetovnem prvenstvu v nogometu.

Se poleg tolmačenja ukvarjate še s čim zanimivim?

Ne smem pozabiti omeniti še popolnoma drugo plat mojega življenja, ki pa ima korenine v daljni Indiji in Tajskem, kjer sem postal učitelj joge in terapevt različnih vrst masaž, ki izvirajo iz Azije, od tajske masaže do refleksologije stopal. Zdi se, da je bilo to moje poslanstvo, da tudi z bolj duhovnim delom in delovanjem telesa ustvarim ravnovesje v svetu, kjer se od posameznika velikokrat zahteva samo njegova storilnost, pozablja pa na njegov jaz in osebnost.

Če vam dam za iztočnico dve besedi: Bruselj in Mežica – kaj boste povedali?

BRUSELJ: Prestolnica Evropske unije, znan je po pivih in čokoladi. Samo mesto je mešanica Belgijcev, priseljencev iz Severne Afrike in uslužbencev Evropske unije, ki prihajajo iz vseh njenih držav. Je zelo barvito mesto, kljub prepogosto deževnem in hladnem vremenu, kjer lahko na poti na delo slišiš na

desetine različnih jezikov. Delo in življenje v tujini sta lahko polna izzivov in priložnosti. Ogromno je priložnosti za učenje, ki se zelo spodbujata tudi na delovnem mestu. Pravzaprav se od nas pričakuje, da se nenehno izobražujemo, učimo novih jezikov in pridobivamo nova strokovna znanja. To pa tudi pomeni, da nam zaradi velike delovne obremenitve ne ostane ogromno časa med tednom za ostale bolj sproščene dejavnosti. Dnevi spomladi in poleti pa so zelo dolgi, zvečeri se okrog 10-ih, zato se sam velikokrat odpravim s kolesom v gozd in do ostalih prelepih mest v Belgiji, saj so kolesarske poti zelo dobro urejene, in si privoščim dobro belgijsko pivo.

MEŽICA: Z življenjem v velikih mestih sem se naučil ceniti spokojnost in mir podeželja. V Mežico se rad vračam, zlasti ker imam doma še vso družino. Je pa res, da prihajam domov predvsem, da si spočijem in preživim čas z domačimi. Rad grem na sprehode, v gore in na kolo, da se sprostim v prelepi pokrajini. Sicer občasno pogrešam vrvež velikih mest, kjer se lahko izgubiš v množici neznancev različnih narodnosti, veroizpovedi, ras in svetovnih nazorov. Ampak pogled na Peco in ostale hribe me vedno pomiri in mi da zagon za nove izzive.

Še misel za zaključek

Moram priznati, da sem si izbral zelo zahtevno poklicno pot, ki pa me je velikokrat nagradila predvsem s tem, da mi je odprla vrata v popolnoma druge svetove in me približala novim kulturam in ljudem.

Hvala, da smo tudi bralci Šumca z vami lahko pokukali v drug in drugačen svet.

Ida Paradiž

Fotografije:

- 1 Indija, Taj mahal
- 2 Španija, kolesarjenje po romarski poti Camino de Santiag
- 3 Tajska, učenje tajske masaže
- 4 Belgijsko pivo

VITA ČEH

MEŽIŠKA GIMNASTIČARKA

Gimnastika je osnova za vsak šport. Pri njej razvijamo moč, gibljivost, ravnotežje, hitrost in preciznost. V športnem društvu Stoja izvajamo športno gimnastiko, kar pomeni, da se otroci poleg že naštetega učijo še gimnastičnih prvin v akrobatiki, izvajajo skoke z male prožne ponjave ter gimnastiko na orodjih, kar pomeni vaje na bradlji, gredi, preskoku in parterju.

V društvo je trenutno vključenih 60 osnovnošolskih otrok vse od Mežice do Mislinje. Lansko leto se je društvu Stoja pridružila Vita Čeh, učenka 2. razreda osnovne šole Mežica, in je v dobrem letu treniranja pokazala, česa je sposobna. Kar hitro po prihodu v društvo sem kot njena trenerka opazila Vitine sposobnosti, jo še dodatno trenirala in spodbujala njenih komaj

9 let. Tako se je Vita, ki dobro ve, da so treningi gimnastike naporni in da je potrebna redna vadba, pričela udeleževati svojih prvih tekmovanj.

Udeležila se je odprtega prvenstva v skokih na mali prožni ponjavi v Ljubljani, memoriala Cirila Hočevarja v Mariboru, državnega prvenstva v akrobatiki v Renčah, udeležila se je tudi šolskega tekmovanja Gimkotov, kjer otroci tekmujejo v talni telovadbi – akrobatiki in v skokih z male prožne ponjave. Na tem tekmovanju tekmujejo otroci osnovnih šol iz vse Slovenije. Polfinalno tekmovanje je potekalo 26.3.2016 v Lenartu, kjer si je Vita priborila vstopnico za finale gimnastičark. Slednje je potekalo 9. aprila 2016 v Stožicah, kamor smo se skupaj z njenimi starši podali z velikim veseljem, ki je bilo tudi odlično poplačano. Vita je z dobro izvedenimi skoki na mali prožni ponjavi ter z odlično izvedbo

prikazanih prvin na parterju zasedla odlično drugo mesto in si priborila pokal druge najboljše gimnastičarke osnovnih šol Slovenije, kjer je skupno tekmovalo 120 otrok. To je za Koroško in naše društvo Stoja zelo lep dosežek in ponosna sem nanj.

Vita je dokazala, da se s trdnim delom, poslušnostjo in voljo da doseči, kar si resnično želiš. Zahvala gre tudi njenim staršem, ki jo pri tem spodbujajo in podpirajo ter jo redno vozijo na treninge na Ravne na Koroškem, kajti naši treningi gimnastike potekajo na osnovni šoli Koroških jeklarjev.

Torej, Mežica je bogatejša še za en zelo mlad pokal, ki ga ponosno hrani gimnastičarka Vita Čeh.

Čestitke, Vita, za izjemen dosežek.

Maja Štriker

OTROŠKO IN VETERANSKO EVROPSKO PRVENSTVO JKA KARATEJA

21. in 22. 5. 2016 je v Nišu v Srbiji potekalo otroško in veteransko Evropsko prvenstva JKA karateja. Prvenstva se je udeležilo 426 tekmovalcev iz 13 držav, ki so se posamezno in ekipno pomerili v disciplinah kata, yiju kumite, yiju ippon kumite in kihon ippon kumite.

Reprezentanca JKA Slovenije je sodelovala s 36 tekmovalci, ki so prikazali vrsto odličnih nastopov in osvojili kar 4 bronaste medalje. Iz Karate kluba Mežica sta Slovenijo zastopala Aljaž Reiter in Jakob Kobolt. Mežiška borca sta nastopila v disciplinah kata in kihon ippon kumite posamezno in se za njun prvi nastop na evropskem prvenstvu pogumno pomerila s konkurenco. V obeh disciplinah se je Jakob uvrstil med 16 najboljših, Aljaž pri kihon ippon kumite med 16, v disciplini kata pa med 8 najboljših.

Reprezentanco JKA Slovenije so sestavljali tekmovalci, ki so na lanskim državnih tekmovanjih in letošnjem državnem prvenstvu dosegali najboljše

rezultate, opravili reprezentančne priprave ter uspešno opravili izborni nastop. Iz Karate kluba Mežica je bila v reprezentanco izbrana tudi Špela Libnik, vendar zaradi zdravstvenih težav, žal, ni mogla nadaljevati s pripravi in nastopom na prvenstvu.

V klubu imamo jedro perspektivnih mlajših članov, kateri bodo v bližnji prihodnosti dodali še marsikateri odmeven rezultat v mozaik mežiškega športa.

Reprezentanco so spremljali:

Peter Kobolt – trener

Ivan Mravljak – mednarodni sodnik

Florjan Reiter – mednarodni sodnik

Arhiv Karate kluba Mežica

PROGRAM ZDRV

Skupaj s Saro in Petrom Koboltom sem na predlog našega župana Dušana Krebla osnovala program Zdrava skupnost, ki ima za cilj izboljšanje zdravstvenega stanja občanov in zagotavljanje višje ravni kvalitete zdravstvenih storitev ter večje lokalne dostopnosti storitev.

Stomatološki del pokriva okrepitev preventivnega izobraževanja in spodbujanja k izboljšanju ustne higiene. Obsega praktični prikaz čiščenja zob za otroke vrtca in šolarje, tekmovanje v čiščenju zob za šolarje, donacijo kompletov za čiščenje zob in nadzor pravilnega rokovanja s temi kompleti ter edukacijo izvajalcev (vzgojiteljic in učiteljev). Ker otrok velikokrat obišče zobozdravnika prepozno, ko je že prisoten karies, bodo v povezavi z našo patronažno sestro v jeseni zaživele tudi **Čajanke za nosečnice** in njihove pomočnice (mame, babice, tete, prijateljice ...), kjer bomo pomagali bodočim mamam z nasveti tako glede ustne higiene otroka od rojstva dalje kot tudi s praktičnimi nasveti za nego nosečnice same in prihajajočega člana v prvih tednih in mesecih. Ker so

nosečnice razpršene pri ginekologih po celi koroški regiji, naprošamo zainteresirane nosečnice, da se javijo na mail **bojana.viderman@zd-ravne.si** naši patronažni sestri Bojani Viderman, ki bo lahko opravila patronažni obisk pred porodom in vam pomagala pri pripravi na sam porod in vas povabila na našo čajanko (potekale bodo v telovadnici ZP Mežica; točni datumi bodo objavljeni naknadno). Sama je tudi voditeljica materinske šole, tako da boste lahko vašo željo obnovili tudi znanje iz materinske šole.

V naši občini na pobudo obeh zgoraj omenjenih zobozdravnikov otrokom izdelujeta izključno samo bele zalivke (zavarovalnica krije bele zalivke samo do 4. zoba) ter tako zmanjšujeta izpostavljenost strupenim kovinam. Občina bo pokrila del nastalih stroškov za zalivke.

Splošni del pa zajema več dejavnosti tako medicinskega kot nemedicinskega dela. Na moje dolgotrajno prizadevanje je končno začel obratovati **laboratorij tudi ob sobotah** (predvidoma bo potekal enkrat mesečno v ZD Ravne

po predhodni objavi datuma; prvič je vrata odprl 21.5. in jih bo ponovno **11.6.2016**). Namenjen je za oddajo nenujnih preiskav (v okviru preventivnih in predoperativnih pregledov ali za referenčno ambulanto). Vodja laboratorija gospa Igerc – Grošelj tudi napoveduje podaljšanje odvzema kužnin na naši postaji iz dobre ure na **4 ure** na dan v dopoldanskem času. Na postaji smo konec leta s strani našega **stalnega podpornika podjetja TAB d.d.** prejeli **napravo za hitro določanje CRP** (to je vnetni parameter, ki poraste ob bakterijskih okužbah; tako lahko ločimo med virusno in bakterijsko okužbo in predpišemo antibiotik glede na izvide), vendar pa je od konca februarja, ko smo porabili podarjene teste, ne uporabljamo več. Direktor zdravstvenega doma namreč še ni podal soglasja za nadaljevanje, saj mora vodji laboratorija odobriti izdajo testov. Vse občane naprošam za »izvajanje neformalnega pritiska«, saj bomo z uporabo testa lahko bolj racionalno predpisovali antibiotično terapijo v času, ko laboratorij ne obratuje (prevelika neustrezna uporaba antibiotikov namreč močno povečuje število na antibiotike odpornih bakterij!).

AVA SKUPNOST

Predvsem pri otrocih bomo ob vročinskih stanjih lahko ciljano in strokovno ukrepali. Pomemben je namreč tudi podatek, da že ena antibiotična »kura« poruši ravnovesje črevesne flore do 6 mesecev, kar nas dela bolj dovzetne za druge okužbe, predvsem prebavnega trakta.

V našem kraju že tretji mesec poteka **jutranja brezplačna telovadba** na prostem pod vodstvom gospe Hedvike (poteka vsako dopoldne od ponedeljka do sobote na kopališču med 7.30 in 8.00). Prijave niso potrebne, le udobna oblačila in dobro voljo potrebujete.

V mesecu maju smo imeli tudi zadnje predpoletno srečanje na **terapevtski skupini za ženske** (poteka vsak četrtek med 19. in 20. uro v telovadnici ZP Mežica) in smo z našo gostjo Mileno Miklavčič poklepetali o predvojnem stanju ljubezenske kulture na Slovenskem. Zanimivo in poučno, koliko stvari se je dramatično spremenilo v zadnjih 70 letih. Skupina bo s srečanji pričela ponovno v začetku septembra. Niso potrebne prijave ali napotnice, udeležba pa je po lastni želji in razpoložljivem času.

V mesecu oktobru bo v Narodnem domu **14. in 15.10.2016** potekalo druženje **Za zdravje z roko v roki**, kjer bomo poskušali predstaviti tako medicinske kot komplementarne postopke zdravljenja. V petek bomo gostili tri uglede in v slovenskem prostoru uveljavljene terapevte:

- **Gajo Klas**,
zvočno terapevtko, ki nam bo po kratkem uvodu izvedla zvočno kopel,
- **Matejo Vrhunc Tomazin**,
družinsko in zakonsko terapevtko,
- **Gregorja Obronka**,
ajurvedskega terapevta.

Na podlagi zadnjih spoznanj psihonevroimunologije (več o tem v prihodnji številki) bodo z novim šolskim letom v Osnovni šoli Mežica potekale tudi **praktične delavnice** učenja veščin komuniciranja in socialnih spretnosti. Namenjene bodo učencem zadnje triade (znotraj nerazporejenih vsebin; točen obseg in teme bodo znane naknadno po odločitvi ravnatelja in izvajalke).

Na strokovno priporočilo šolske zdravnice in pa glede na izsledke

raziskave gibalnih sposobnosti osnovnošolskih otrok se pripravlja tudi predlog **nadstandardnega pouka športne vzgoje** za vse učence (zaradi naraščajočega števila pretežkih in debelih otrok, ki na testiranjih dosegajo iz leta v leto slabše rezultate – podatki za celo Slovenijo) in pa prisotnost športnega pedagoga že na razredni stopnji (prva triada).

Še naprej bo potekalo tudi napotovanje v **referenčno ambulanto** naše postaje. V tej ambulanti se vrši dodatno vodenje in spremljanje oseb s kroničnimi boleznimi, preventivni pregledi zdravih oseb in pa zdravstveno vzgojna dejavnost.

To je vse z moje strani. Pred skokom v poletje pa še namig: bodite čim več v dobri družbi in na svežem zraku. Pred soncem se zaščitite z udobnimi in lahкими oblačili in uživajte dovolj tekočine (vodo, nesladkani zeliščni čaji). Pa srečno!

Špela Resnik

ZA ZDRAVJE: NASILJE V DRUŽINI

Pod pokroviteljstvom Norveške vlade je v Sloveniji celo leto potekalo izobraževanje POND za prepoznavo in obravnavo nasilja v družini. Zdravstveno osebje je prvo in lahko edino, ki se sreča z žrtvijo in (predvsem v manjših krajih) tudi s povzročiteljem. Znaki nasilja so lahko očitni ali pa jih žrtev kaže posredno z obilico nespecifičnih težav, ki pa se ponavljajo. Nasilje je lahko prepoznano ali pa popolnoma spregledano. *Opolnomočenje* je tisto, ki žrtvi pomaga spoznati, kaj se dogaja in jo pripraviti na zapustitev nasilnega odnosa ali okolja. Lahko pa ta proces odhoda traja več let, preden žrtve zbere dovolj poguma za odhod (v povprečju pred dokončnim odhodom žrtev 7-krat odide in se vrne). **ZA NASILJE NISTE NIKOLI KRIVI SAMI, AMPAK JE IZKLJUČNO KRIVDA STORILCA.** Pomagajte nam prepoznati vašo stisko in nam omogočiti pomoč, ki jo trenutno potrebujete (lahko tudi samo pogovor in razbremenitev!) Prijavno dolžnost imamo zdravstveni in pedagoški delavci po zakonu samo v primeru hudih telesnih poškodb ali pa, ko je v družini prisoten otrok (oseba mlajša kot 18 let).

Zakaj pišem o nasilju? Ker je tako razširjeno in ni vezano na določena območja ali socialni status. Dogaja se povsod, od tistega očitnega fizičnega, pa do skritega psihološkega ali ekonomskega. **Do 15. leta starosti ga v doživi 56% Slovenk!** Najbolj ranljive so ženske in otroci, osebe s posebnimi potrebami in v zadnjem času tudi starostniki. Dejavniki tveganja so tudi majhni nemestni kraji, kjer se vsi poznajo in imajo odnose tako z žrtvami kot storilci in je po navadi strpnost do nasilja visoka.

Nasilje je igra moči in nadzora. Nasilje je zlo-raba moči. Nasilje je proces, ki tli ali gori mnogo let in je izjemno redko enkratni dogodek. V tem času se odvija **krog nasilja**, kjer gre za obdobja *naraščanja napetosti, izbruh nasilja in obdobje medenih tednov* (ko ni nasilja in je storilcu žal; z leti se ta obdobja krajšajo in počasi izginejo). V času med posameznimi fazami je prisotno **zanikanje** (tako s strani žrtve kot storilca; zaniikanje je gorivo za nadaljevanje kroga; minimaliziranje nasilja pa dviguje strpnost do tega pojava).

NASILJE DOŽIVLJATE, ČE VAS PARTNER

- nenehno kritizira,
- ustrahuje,
- vam omejuje druženje s prijatelji in/ali družino,
- zlorablja otroke proti vam;
- grozi, da jih bo odpeljal,
- vas nadzoruje (telefon, e-pošto ...)
- ali zalezuje,
- grozi s samomorom,
- vas ponižuje in zmerja (*kurba, prasica ...*),
- pred drugimi žaljivo govori o vas,
- vas obsesivno obtožuje varanja

... to so oblike **psihičnega nasilja**

- preprečuje ali otežuje vašo zaposlitev,
- na vas prelaga finančno breme družine,
- vas prisili v sklepanje pogodb ali
- najemanje kredita, lizinga ...,
- ne plačuje preživnine,
- preprečuje, da razpolagate s svojim
- ali skupnim premoženjem,
- nadzoruje porabo vašega denarja

= **ekonomsko nasilje**

- prevrača pohištvo, razbija stvari,
- vas klofuta,
- vas brca,
- vas udarja z roko ali s predmeti,
- vam omejuje gibanje,
- vas pljuva,
- vam grozi ali vas poškoduje z orožjem ali drugimi predmeti,
- vas poškoduje,
- vas davi ali duši,
- vas izpostavlja nevarnosti (prehitra vožnja ...)

= **fizično nasilje**

Kaj lahko naredimo za žrtve nasilja? Lahko potrdimo izkušnjo doživljanja nasilja in jo s tem čustveno razbremenimo, spoštujemo zaupnost informacij, vzpostavimo **ničelno toleranco do nasilja** (to je cilj za vse ljudi, ne samo za zdravstvene delavce in pedagoge!). spoštujemo avtonomijo žrtve in njene odločitve, spodbudimo k uporabi podpornih mrež in ji pomagamo pri izdelavi varnostnega načrta (v primeru ponovnega izbruha nasilja za možnost umika).

ALI DRUGA OSEBA

- vas proti vaši volji poljublja, otipava, slači,
- vam prepoveduje uporabo kontracepcije,
- vas sili h gledanju pornografije,
- vas sili v samozadovoljevanje ali za vas druge oblike nesprejemljivih spolnih odnosov,
- žaljivo komentira vaše telo ali način oblačenja,
- vas prisiljuje v spolne odnose ali vas posili

= **spolno nasilje**

SEZNAM KLJUČNIH ORGANIZACIJ:

- **Zavod Emma** – center za pomoč žrtvam nasilja 080 21 33
- **Društvo SOS telefon za ženske in otroke** – žrtve nasilja 080 11 55
- **Društvo za nenasilno komunikacijo** 01 43 44 822 za povzročitelje nasilja

Nasilje je naučeno vedenje in lahko se naučite drugačnih vedenj. Za svoje vedenje ste vedno odgovorni sami! Vse gradivo in informacije so brezplačno na voljo na povezavi **www.prepoznajnasilje.si**

Zakaj moramo ukrepati vsi? Ker nasilje ne izgine skupaj z modricami, ampak ga žrtve občutijo še dolgo potem. Dlje kot molčijo, težje spregovorijo. Ker otrokom, ki ga doživljajo ali samo opazujejo, ostanejo trajne psihološke motnje, lahko celo bolezni. Ker želimo biti bolj zdrava skupnost.

Spisala **Špela Resnik**

Mežiško poletje

UREDNIŠKI
ODBOR

župan
Dušan Krel

odgovorna
urednica
Jerneja Vertačnik

direktor
občinske uprave
Blaž Šaloven

člani
uredniškega odbora
Jožef Libnik
Barbara Prevorčič
Damir Ocepek
Ida Paradiž

Glasilo Občine Mežica izhaja
4 x letno v nakladi 1.550
izvodov in ga prejmejo
vsa gospodinjstva v občini
brezplačno.

Vsem, ki ste s prispevki
sodelovali, se najlepše
zahvaljujemo. Prosimo, da
s svojimi prispevki tudi v
bodoče sodelujete, ker bo
le na ta način naše glasilo
pestro in zanimivo.

Prispevki ne bodo honorirani,
uredniški odbor pa si
pridružuje pravico do njihovega
izbora.

Oddaja dokumentov naj
bo na digitalnem mediju
(tekstovni članki v Microsoft
Word-u, fotografije pa
priložene ločeno v formatu
jpeg ali tiff, in sicer na resolu-
ciji 300 dpi s krajšo stranico
najmanj 10 cm). Fotografije,
ki ne bodo primerne velikosti
(npr. snete iz spleta – 72 dpi
/ 70 KB) ne bodo objavljene.
Fizično oddane fotografije,
ki ste jih prispevali, lahko po
objavi glasila dvignete na
tajništvo občine Mežica.

Svoje prispevke
pošljite na naslov:

Občina Mežica
Trg svobode 1,
2392 Mežica

info@mezica.si

izdala
Občina Mežica
www.mezica.si

lektoriranje
Jerneja Vertačnik

fotografije
avtorji člankov

oblikovanje
Jasna Kalčič Rajzer, atelje jk

tisk
Malex d.o.o.

naklada
1.550 kosov